

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Ejusdem Hermiae Sozomeni Salaminii Ecclesiasticae Historiae Liber III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ
ΕΡΜΕΙΟΥ Η ΕΡΜΙΑΕ
ΣΩΖΟΜΕΝΟΥ
ΣΑΛΑΜΙΝΙΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΜΟΣ Γ.

EJUSDEM
HERMIÆ
SOZOMENI
SALAMINII
ECCLESIASTICÆ HISTORIÆ
LIBER III.

Κεφ. α.

CAPUT PRIMUM.

Ὡς δὲ θάνατον τῷ μεγάλῳ κωνσταντίνῳ, πόλιν οἱ περὶ
ἰουσίβιον καὶ θεογνίου Νικανὰ μὴ δὲν
ἐτάραξαν.

Quomodo post obitum Constantini Magni, Eu-
sebius ac Theognius Nicenam fidem denue-
conturbaverunt.

Π Ἀλλ' ὅτι τῷ κωνσταντίνῳ
βασιλείαν συμβάλα ταῖς ἐκ-
κλησίαις, ὡς ἔργε τελειώθη-
σαν, ὁ ἄνθρωπος, πάλιν εἰς ζήτη-
σιν ἤγετο τῆς ἐνικαίας συνελ-
θῶν τὸ δόγμα· τῶτο γὰρ εἰ καὶ μὴ πάντες
ἀπέδοχοντο, κωνσταντίνος ἐπιπέσει τῷ βίῳ,
ὡς δὲ ἀειφανῶς ἐκβαλεῖν ἐβόλησεν· ὡς δὲ
ἐτελεύτησε, πολλοὶ ταύτης τῆς δόξης ἀπέ-
στησαν· ἔτοι δ' ἦσαν, οἱ καὶ πρὶν ἐπιπέσει
ταύτης ὑποπίοι· πάντων δὲ μάλιστα
πλείστον ἐποιεῖτο σπαρτῶ τῷ δόξῃ δόξαν
καὶ εὐσεβίῳ καὶ θεογνίῳ· οἱ ἐκ βιτυ-
νας· ὡς δὲ τῶτο κατεβῆσαν ῥαδίως, εἰ
τῷ ἐκ τῆς ὑπερβολῆς καὶ ἄποδον ἀθανασίῳ
ἀπέδοχον, ὁμοδόξῳ ὁ αὐτοῖς ὡς κατ' αἰγυπτιον
ἐκκλησίας ἀρῶσιν καὶ οἱ μὴν τὰ δ' ἐπενό-
ησαν ὑπερβῶν ἐχούσας τὸν πρῶτον, ὡς
ἀπὸ ἐπὶ κωνσταντίνῳ ἐγγέτο τῆς δόξης ἀνα-
κλιθεῖσας· ἐτύχανε γὰρ κωνσταντίνῳ τῷ βα-
σιλεὶ κεχαρισμένῳ, καὶ ὅτι τῷ πατρῷον
αὐτῷ διαθήκην ἀπέσωσεν· αἰὰ τε πρὸς παρ-
ρησίαν λαβῶν, μέχρι τῆς βασιλείας γαμε-
τῆς, ὅτι τῷ ἐν δυνάμει θαλαμηπόλων δυνά-
μων, συνήθη ἐγγέτο· ἀπερὶσθῆκε ὁ τότε τῷ
βασιλικῆς οἰκίας διέσει· ὡς ἐπ' αὐτῆς τῆς
δόξης δόξης γρόμενος, ὁμόφρονος ἐαυτῷ τὴν
βασιλίδαν καὶ πολλὰς τῶν ἐπὶ τῆ βασιλεία

Hæc sunt quæ regnante
Constantino Ecclesiis
contigerunt. Post obi-
tum autem illius, Do-
ctrina fidei à Nicænis
Patribus promulgata,
rursus in disceptationem vocari cæpit.
Etsi enim non omnes eam Doctrinam
approbarent, Constantino tamen super-
fite nemo eam aperte rejicere est ausus.
Eo demum mortuo, multi ab ea fide re-
cesserunt: ii scilicet qui jam antea de
ejus proditione suspecti habebantur.
Omnium vero maxime Eusebius ac
Theognius, Episcopi Provinciæ Bithy-
niæ, operam navarunt, ut Arii opinio
prævaleret. Istud vero se facile confe-
cuturos sperabant, si Athanasio quidem
reditum ab exilio præcluderent; alteri
vero, opinionis ipsorum fautori, Eccle-
sias Ægypti regendas committerent. Et
hi quidem ista moliebantur, admini-
strum nacti Presbyterum illum, qui re-
gnante Constantino auctor fuerat ut
Arius ab exilio revocaretur. Hic enim
Imperatori quoque Constantio erat
charissimus, eo quod patris testamen-
tum ipsi fideliter tradiderat. Cum-
que tanquam fidus, auctoritatem ac li-
centiam adeptus esset, ad ipsius Augustæ
& potentissimorum inter cubicularios
Eunuchorum familiaritatem pervene-
rat. Per id temporis Præpositus domus
regiæ erat Eusebius: qui cum Arianæ
opinionis addictus esset, & Augustam &
complures ex Imperatoris palatio in
R r r

eandem sententiam pertraxit. Hinc A rursus crebrae de fide disputationes & privatim & publice: simulque contumeliae & simultates ortae. Denique Theognio & focis res prorsus ex animi sententia processit.

καλεσησαιο εν δωθεντε παλιν παλι τε δουμαλθ ιδια τε και δημοσια συχνα δια εχρη εχρηλο, σω ταυταις τε και υβρεις, και απεχθειαι και το προγμα τοις αμφι θεογνω και γνομην παρ εχρη.

CAPUT II.

Dereditu Magni Athanasii ex Gallis, deque Epistola Constantini Caesaris, filii Constantini Magni. Item de insidiis quas Ariani denustruxerunt Athanasio, & de Acacio Caesarea Episcopo. Praeterea de bello inter Constantem & Constantinum.

Κεφ. β΄.

Περι της εκρωμης καθοδο του μεγαλυ αθανασιου και της της επισολης καις αρινη καισαρος, το υιο του μεγαλυ καις αρινη, και της κατα του αθανασιου ανδρις επιβουλη των ανων και περι ακακίου το βιηροιας και περι του παλιου καις αρινη καις αρινη.

Edem tempore Athanasius ex Gallis Alexandriam reversus est. Et Constantinus quidem dum adhuc in vivis esset, revocare eum decreverat. Quin etiam testamento suo id mandasse fertur. Sed cum fato praeveniente sublatu fuisset, filius ejusdem cum ipso nominis, qui Gallis Occidentalibus imperabat, redeundi licentiam Athanasio concessit, scriptis ad Alexandrinis literis. Quas ex Latino sermone in Graecum translatas cum repererim, eas hoc loco apponendas esse duxi. Sunt autem hujusmodi :

ΕΝ τετω και αθανασιου, εν της προδυσω γαλαλιας επανηλθεν εις αλεξανδριαν τετον και κωνσταντινου παλιου μεγαλειου καις αρινη. λεγειαι και εν ταυταις διαθηκαις εθελησαι τετο επει δε φθασαι ετελδύτησεν, ο ομωνυμου αυτω καις, εν ταυτων προς εσπειραν γαλατων ησχαν, επεισεν αυτω τιω καθοδον, γεμματα δε προς τον αλεξανδρειω λαον ταυτα ησχαν ερωματων μεγαληθελια φωνης διεγων, και τον παρεθνηκα. εχρη ηωδε.

Constantinus Caesar populo Ecclesiae Catholicae Alexandrinorum.

Κωνσταντινου καισαρος, λαω του καθολικου εκκλησιας αλεξανδρειας πόλεως.

Nec sanctissimae mentis vestrae notitiam arbitror praeterire, Athanasium venerandae legis interpretem, idcirco ad tempus esse missum in Gallias, ne quoniam cunctorum ejus hostium feritas sacratissimo illius capiti extremum periculum minabatur, ipse per nefariam improborum hominum perversitatem mala insanabilia sustineret. Quamobrem ut hanc feritatem evitaret, ereptus est faucibus eorum qui ipsius capiti imminabant: jussusque in mea ditione degere, ita ut in ea urbe quam incolere ipsi praecipuum fuerat, omnibus necessariis abundaret: tamen ejus eximia virtus divino freta praesidio, etiam asperioris fortunae arumnas parvi pendat. Proinde et si Dominus ac parens nostrae divinae memoriae Constantinus Augustus, eundem Episcopum in pristinum locum restituere ac vestrae sanctissimae pietati reddere decreverat: quoniam tamen humana sorte praereptus, priusquam

Ουδεν την της υμελερας ιερας εννοιας καις πεφενχημαι γνωσιν ομου, δια εστο αυτισαι τον τε παροσκυνη εν ομου υποφητην προς καις εν εις γαλλιας απεσαλθαι, εν επδθη αρε της τωναυμοδωρων αυτε και πολειμω εν ερω εις κινδυνον της ιερας αυτε κεφαλης επιβουλη μη αρα δια της των φαυλων διασθε ανηκεσα υποση προς το διαπαξει ταυτην, αφηρεθη των φαυλων των επιβουλων αυτω ανδρων, και υπ εμοι διαγρη καις ετωσ, ως εν ταυτη τη πολει εν η διετρεβεσαι τοις αναγκαις εμπλεοναζεν ει και ταυταις σα αυτε η ασοιδιμου αρεθη, ταυταις θειαις παθητα βοηθειαις, και τα της τεραχληρας αρεθρεθενει τοιγαρον ει και ταυταις παροσκυφιλιας την υμω θεοσεβειαν ο δεσποτημω, οτ μακαριας μημης κωνσταντινου σεβασου, ο εμοσ πατηρ, τον αυτον επισκοπον τω ιδιω τω πα πασαχρη προσηρηλο, ομοσ ηδη ανθεωπηω κληρω προληφθεισ, περι την διεχλω πληρωσαι ανεπαυσαιο, καις αρινη.

ἠγοράσθη τὴν ἀποταξίαν τῆς θείας μνή-
 μης βασιλέως διαδέξασθαι πληρώσαι
 ὅπως ἐπὶ τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀποταξίαν
 ὅπως αὐτὸς παρ' ἐμὲ τέλει γινώσκων ἔ-
 ρχθαι μασὸν εἶπ' ἂν ὑπερ' αὐτῆς ποιοῖκα
 καὶ ἡδὲ τὴν ἐμὴν ψυχὴν ἢ τὴν ὑμέτερον πό-
 θησιν, καὶ τὸ τῆλικὸν ἀνδρὸς ἄξιον, εἰς
 τὸτο ἔκινῃ καὶ ἀποταξίαν ἢ θεία προνοία
 ὑμῶν διαφυλάξῃ, ἀδελφοὶ ἀγαπήσοι Κα-
 τὰ ταύτην τὴν ἑ βασιλέως γραφὴν τῆς κα-
 θόλου τυχὸν ἀθανάσιον, τὰς καὶ ἀγρυπνίαν
 ἐκκλησίας διεῖπεν ὅσοι ἴθ' ἀφ' ἐφ' ἔφρονεν,
 ἄλλο τὸτο ἐποίητο, καὶ ἠεμεῖν ἐκλήθησαν
 ἐκκλησίας τε συνεχῆς ἀνεκινῶν τὰς ἐξ
 πρόσθεν πάλιν καὶ ἀθανάσιος παρέχον ἐπέ-
 ρον ἐπιβελῶν οἱ ἡδ' ἀμφὶ τὸν δισέβιον, ἀπ-
 ὅθεν πρὸς βασιλέα διεβαλον αὐτὸν, ὡς σασι-
 ὄν, καὶ ἄλλ' αὐτὸς νόμος τ' ἐκκλησίας ἐαυτῶ
 πῖν κατὰ τὸν ἐπίσκοπον, διὰ κείσεως ἐπι-
 σκόπων ἀλλ' ὅπως μὴν ἐκ τῶν ἐπιβελ-
 ῶν αὐτῶν ἐξήλαθη τ' ἀλεξανδρείας, αὐτὴν
 διὰ τὴν οἰκίαν ἐξῶ τῶν ἐξ ἴτερον τὸν
 χρόνον δισέβιος τ' παμφίλου τελεσίτητος,
 διαδέχεται τὴν ἐν καίσαρεια τῆς παλαιστ-
 ινῆς ἐπισκοπὴν ἀνάκτιον ὅς πρὸς αὐτὸν δισέ-
 βιον τὸν ζήλον ἔχων, καὶ ὑπὸ αὐτῶ τὰς ἱερεῖς
 πρὸς αὐτὸν λόγους, ἰκανὸς τενοσὶν καὶ φραζῶν
 εἰς αὐτὸν ἔχρησεν, ὡς καὶ πολλὰ συγγραμμάτα
 λόγους ἀξία καὶ ἀλιπεῖν ὅσους μακρὸν ἔχει
 κωνσταντῖνον ὁ βασιλεὺς, πόλεμον ἰσαλαίων
 κωνσταντῖν τὸ ἴδιον ἀδελφῶν ἀκυλνήαν,
 κωνσταντῖν παρὰ τῶν αὐτῶν ἡγεμόνων ὡσεὶ ἀσπ-
 ἰταιομαίων δεχθῆς τὰ μὴν πρὸς δύσιν, εἰς
 κωνσταντῖνα τὰ ἴθ' πρὸς ἐμὲ, εἰς κωνσταντῖνον.

A votum suum impleset, ex hac luce mi-
 gravit; consentaneum esse existimavi,
 ut divæ memoriæ Principis propositum,
 ego utpote hæres, executioni manda-
 rem. Quanta porro reverentia illi ex-
 hibita fuerit à nobis, ex eo ipso, simul at-
 que in conspectum vestrum venerit, co-
 gnoscetis. Nec mirum, ejus viri gratiâ
 aliquid à me factum fuisse. Ad hoc enim
 & imago quædam amoris vestri, & fan-
 cti viri species, animum meum movit
 atque incitavit. Divina providentia vos
 servet fratres charissimi. Harum Impe-
 ratoris literarum subsidio Athanasius re-
 stitutus, Ecclesias Ægypti iterum ad-
 ministravit. Quotquot verò opinionem
 B Arii tuebantur, id per moleste ferebant,
 nec omnino quiescere poterant. Atque
 hinc continuè exorta sunt seditiones,
 quæ res novis iterum insidiis adversus
 Athanasium struendis causam præbuit.
 Etenim Eusebiani eum confestim apud
 Imperatorem calumniati sunt tanquam
 seditiosum, quodque contra leges Ec-
 clesiasticas, absque ullo Episcoporum ju-
 dicio semetipso suo arbitrio restituisset.
 Sed quemadmodum istorum insidiis
 iterum expulsus sit Alexandria, dicam
 paulo post suo loco. Sub idem vero tem-
 pus cum Eusebius Pamphili migrasset de
 vita, Episcopatum Cæsareæ in Palæstina
 suscepit Acacius. Qui utpote Studiosus
 imitator Eusebii, & in sacris literis ab
 eodem institutus, & copiosus in sententi-
 is & in dicendo elegans fuit: adeo ut
 plurimos libros haudquaquam contem-
 nendos reliquerit. Non multo post Im-
 perator Constantinus, dum fratri suo
 Constanti bellum infert juxta urbem
 Aquilejam, ab ejus ducibus interficitur.
 Atque ita Romani Imperii portio quæ
 ad Occasum vergit, Constanti: quæ ad
 Orientem, Constantio accessit.

Κεφ. γ'

CAPUT III.

Περί παύλου τῆς κωνσταντινῆς πόλεως, καὶ μακεδονί-
 τῆς πνευματομάχου.

De Paulo Constantinopolitano Episcopo, &
 de Macedonio heretico.

ΕΝ τῶ τῶ ἀλεξανδρεῖ τελεσίτητῶ,
 διεδέξατο παύλον τὴν τῆς κωνσταντινῆς πό-
 λεως δευτεροσύνην ὡς μὴν λέγῃσιν οἱ τὰ
 ἀρεῖς τῶ μακεδονίης φρονεῖτες, ἐαυτῶ ταύτην
 πρᾶγμα δισάμενον, παρὰ γνώμην δισέβιος
 ἐν κωνσταντινῆς ἐπισκόπος, καὶ θεοδώρης τῶ ἐν

Eodem tempore mortuo Alexan-
 dro, Constantinopolitana Ecclesiæ
 sacerdotium obtinuit Paulus. Qui ut
 Ariani quidem & Macedoniani asserūt,
 Episcopatum hunc sibi semetipso compa-
 raverat, præter sententiam Eusebii Ni-
 comediar, & Theodori Heracleæ quæ in
 Rrr ij

Thracia est Episcoporum, ad quos ut-
 pote finitimos ordinatio pertinebat.
 Verum ut reliqui fere omnes affirmant,
 ob testimonium Alexandri, cujus in lo-
 cum successit, ab Episcopis qui tum for-
 te Constantinopoli morabantur, ordi-
 natus est. Nam Alexander annos jam
 natus octo & nonaginta, ex quibus tres
 ac viginti in Episcopatu fortissime trans-
 egerat, cum ex hac vita migraturus es-
 set, interrogantibus cum Clericis cui-
 nam post ipsum committenda esset Ec-
 clesia: Si virum, inquit, pietate prædi-
 tum, simulque idoneum ad docendum
 quæritis, habetis Paulum: sin hominem
 ad res sæculares & ad colloquendum
 cum iudicibus aptum mavultis, potior
 est Macedonius. Et utrumque quidem
 testimonio Alexandri ornatum fuisse
 confitentur etiam Macedoniani. Ve-
 rum ad res agendas & ad dicendum in-
 structiorem fuisse Paulum affirmant: præ
 autem ac religioſæ vitæ testimonium
 tribuunt Macedonio: Paulum contra
 deliciis ac solutiore vitæ indulgisse ca-
 lumniantur. Ex illorum igitur confes-
 sione, Paulum disertissimum fuisse appa-
 ret, & in Ecclesia cum summa laude do-
 cuisse. Ad varios autem fortunæ casus
 & ad colloquendum cum potentiore
 bus, non recte comparatum illum fuisse,
 res ipsæ testantur. Nullas enim adver-
 sariorum insidias disculit, perinde ac
 facere solent ii, qui in huiusmodi rebus
 solertes sunt. Immo vero quamvis
 multitudini admodum carus esset, ta-
 men fraude eorum qui fidem in Nicæna
 Synodo stabilitam eo tempore rejice-
 bant, multas pertulit calamitates. Ac
 primo quidem quasi turpiter vixisset in-
 simulatus, Ecclesia Constantinopolita-
 na eiectus est. Tandem vero in exilium
 iussus esse deportari: ubi etiam per infi-
 dias eorum qui eadem ei machinaban-
 tur, crudeliter strangulatus interiisse di-
 citur. Verum hæc quidem posteriori
 tempore contigerunt.

Θρακία ἑπισκοπίας, οἷς ὡς γένοιτο ἡ χριστιανικὴ
 διέφερον ὡς δὲ πολὺς ἐχθρὸς λόγος, μαρτυροῦνται
 ἀλεξάνδρου ὃν διεδέξατο, ἐχθροῦ ἡσυχαστῆ
 τῶν ἐνδημιῶν τῆ πόλεως ἐπισκοπῶν ἡσυχαστῆ
 ὀλίω καὶ ἐνενηκοντῶ ἀγῶν ἐνιαυτοῦ ὁ ἀλεξάνδρου
 δὲ, ἐκ τῶν τριῶν εἰκοσὶ τρεῖς ἐν τῇ ἐπισκοπῇ
 ἀνδρείως διαγούμην, ἐπεὶ δὲ τὸ αὐτοῦ
 ἐμελλε, πυνθανομένων αὐτῷ τῶν κληρικῶν
 τίμῃ αὐτὸν ἐπιβεβήιον τῷ ἐκκλησιαστικῷ
 μὲν ἀγαθὸν τὰ θεία, διδασκικὸν τε αὐτῶν
 ζητεῖτε, ἔφη, παῦλον ἐχέτε εἰς ὅσον ἄξιον
 πρῶτον καὶ τὰς συνεσίας τῶν ἀρχαίων καὶ
 ἀμεινῶν μακεδόνων· ἀλλ' ἐκάτερον μάλιστα
 τυγῆται ἀπὸ ἀλεξάνδρου, καὶ οἱ μακεδόνες
 ἐπαύεται συνομολογεῖσθαι αὐτῷ ὅτι πρῶτον
 γμασία καὶ λόγος δὲ τὸν γεγενημένον παῦλον
 τὸν παῦλον· τῷ δὲ αὐτῷ τῷ βίῳ μακεδόνος
 μακεδονίῳ ἀναλιθίασι· παῦλον δὲ αὐτῶν
 φῶν καὶ βίον ἀδιάφορον ἐχολοκῶναι ἐπι-
 βάλλουσι· φαίνεται γὰρ ἐκ τῆς τετῶν ὁμοιο-
 γίας, ἐλλόγιμον ἀνδραγεγενημένον τὸν παῦ-
 λον, καὶ ἐπὶ ἐκκλησίας διδάξαι λαμπρῶς
 πρὸς ὅσον ἀπειθείας τῆ βίῃ, καὶ τὰς ἐπι-
 κλίας τῶν ἐν δυνάμει, Φαῦλος αὐτῶν ἐπι-
 ναι μαρτυρεῖ τὰ πρῶτα γμασία· ἐδωκέν γὰρ
 ἐπιβελῶν τῶν ἐπαναστάτων αὐτοῦ, ὡς αὐτῶν
 τῶν αὐτῶν δεινῶν, δέλευσεν ἀλλὰ τῶν
 ἰσὼ δὲ πληθῶν ὑπερφυῶς φιλεμοῦσι
 κακῶς ἔπαθε, σκαιωρία τῶν ἰσὼ ἀνασ-
 τῶν τὸ κτ' τῶν ἐν νικαίᾳ κρατήσαν δ' ἰσχυρῶν
 καὶ τὰ μὲν πρῶτα, ὡς μὴ δι' ἑσπερίας, γε-
 φῶν ὑπομείνας, δὲ ἐβλήθη τῆς ἐκκλησιαστικῆς
 κωνσταντινουπόλεως· τελευτῶν δὲ καὶ ὑπερ-
 εἰαν οἰκῆν κατεδικάσθη, εἰ καὶ τελευτῶναι δι-
 δεινῶς δι' ἀγχοῖς λέγεσθαι, μηχανασασ-
 νων αὐτῶ φόνον τῶν ἐπιβῶν, ἀλλὰ τῶν αὐτῶν
 ὕστρον συνέβη.

CAPUT IV.

De seditione qua orta est propter Pauli ordinationem.

Tunc vero ingens tumultus ex hac
 ordinatione ortus, Constantino-
 politanam Ecclesiam occupavit. Nam
 quamdiu superstes fuit Alexander,

Κεφ. δ.

Περὶ τῆς γενόμενης στάσεως διὰ τὸν παῦλον χριστιανικῆς

ΕΝ τῶ νῦν δια ταύτην ἡν χριστιανικῆς
 γίνηται ταραχὴ τῷ ἐκκλησιαστικῷ κωνσταντι-
 νουπόλεως ἔχει ἐν ᾧ γ' ἀπὸ τῶν ἀλεξάνδρου

ἐλεγον ὅτι ταύτην τὴν πίσυνον ὀλογοῦσαν ὄντιν ἐκείνην
 καὶ λεκτικῶν, τὴν ἐν νικομηδείᾳ μαρτυρησάν-
 ταν, ἀνδραγαθῶς τε ἀλλὰ διδοκίμως τε, καὶ ὡς
 ἱεροῦ γραφῶν εἰς ἀκρον ἠκριβωκότου· ποτε-
 ρον δὲ ἀληθῶς ταῦτα ἔφασαν, ἢ τὴν ἰδίαν
 γραφὴν σεμνοποιήσας τῶ ἀξιωματικῶ μαρ-
 τυροῦ, λέγοντι ὅτι ἔχω μελέρον δὲ ταύτης
 τῆς συνόδου, ἐμόνον δὲ σέβειν, ὅς μὲν παῦλον
 ἐπέβλημένον, ἐν νικομηδείᾳ μελάσας, τὸν
 κωνσταντινουπόλεως εἶχε θρόνον· ἀλλὰ καὶ ἀκά-
 κου· ὁ δὲ σέβει τὴν παμφίλων διάδοχον, καὶ
 παύλου φίλον ὁ σκυθιπόλεως, ἔσθω δὲ ὁ
 ἠρακλείας, τῆς περὶ τὴν ὀνομαζομένης,
 διδοξίον τε ὁ γερμανικίας, ὅς ὑσερον μὲν μα-
 κεδόνιον τὴν κωνσταντινουπόλεως ἐπέβλη
 ἐκκλησίαν, καὶ γρηγόριον ὁ τῆς ἀλεξανδρέων
 ἐκκλησίας αἰρεθεὶς προσάειν· οἱ δὲ τότε τὰ
 ἀπὸ Φρονίου ἀλλήλοισι ὡμολόγησιν· ἀλλὰ
 ἡ δὲ διάνοις ὁ παῦλος καὶ παπαδόκαις καὶ α-
 ρείας ἐπίσκοπον, καὶ γεωργίου ὁ λαοδικείας
 τὸ παῦλος σύρειος, ἄλλοι τε πολλοὶ μητροπολι-
 τῶν καὶ ἄλλως ἐπισήμως ἐκκλησίας ἐπίσκο-
 πῶν.

A Aiebant autem reperiisse se hanc fidem
 scriptam manu ipsius Luciani, ejus qui
 Nicomediae Martyrium perpeffus est,
 viri tum in aliis rebus praestantissimi,
 tum in sacris literis admodum exercita-
 ti. Utrum vero istud vere dixerint, an
 conscriptionem suam auctoritate Mar-
 tyris commendare voluerint, equidem
 nequeo dicere. Porro huic Concilio in-
 terfuerunt non solum Eusebius, qui eje-
 cto Paulo, ab urbe Nicomedia transla-
 tus Constantinopolitanam sedem obti-
 nebat: verum etiam Acacius qui Euse-
 bio Pamphili successerat, & Patrophilus
 Scythopolitanus, cum Theodoro Epi-
 scopo Heracleae, quae Perinthus antea
 dicebatur: Eudoxius quoque Germa-
 niciae Episcopus, qui postea pulso Mace-
 donio, Constantinopolitanam rexerat Ec-
 clesiam: Gregorius denique qui Ale-
 xandrinae Ecclesiae electus fuerat Episco-
 pus. Quos quidem unum idemque sen-
 tire de fide, omnes eo tempore fateban-
 tur. Quin & Dianius Caesareae in Cap-
 padocia Episcopus, & Georgius Laodi-
 ceae quae est in Syria, alique plures ad-
 erant, qui Metropolitans aut aliunde
 illustres Ecclesias administrabant.

Κεφ. 5'

CAP. VI.

Περὶ τῆς ἐπιπέτου ἡμετέρου, καὶ ὡς γρηγόριον κατέλαβεν
 ἀλιεῖσθαι, ἀθανάσιος δὲ Φυρον εἰς Ῥώμην
 διασάξεται.

De Eusebio Emiseno: & quomodo Gregorius
 Alexandriam ingressus est, Athanasius vero
 fuga elapsus, Romam venit.

Σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ εὐσεβίου ὁ ἐπίκλην ἡμε-
 τῆρος ὅς τὸ μὲν γένος, ἐξ ἐδέσσης τῆς
 ἱερῶν εὐπαρίδης ὑπῆρχεν· ἐκ νέου δὲ καὶ
 πατρὸν ἔθος τῶν ἱερῶν ἐκμαθῶν λόγους, μὲν
 ταῦτα κατὰ παρ' ἑλλησιν ἐξεδίδαχθη παι-
 δεμαία, διδασκάλους τοῖς ἐνθάδε ὅτε ἔστι
 Φοιήσας ὑσερον δὲ ἐξηγήσας εὐσεβίῳ τῶ
 παμφίλων, καὶ παύλου φίλῳ τῶ προΐσαμέ-
 νῳ σκυθιπόλεως, τὰς θείας βίβλους ἠκρί-
 βωσε παρὰ γρηγόριον εἰς ἀντιόχουσαν, ἐπεὶ συν-
 ἔειπεν αὐτὸν καὶ αὐρεθίου διὰ τὴν κύριον κα-
 τηγορίαν, ἐν Φρονίῳ τῶ μὲν αὐτὸν συνελθὼν Φεύ-
 λων ἱεροῦ, ἀφικεῖσθαι εἰς ἀντιόχουσαν, φιλο-
 σόφους τοῖς τῆδε φοιήσας καὶ ἐκείνων ἀσκη-
 τῶν μαθημαία ἐπανήλθεν εἰς ἀντιόχουσαν, καὶ
 πλακίῳ πάλιν τῶ μὲν εὐφρόνιον συνδιέτριβεν

Eusebius quoque cognomento Emi-
 senus, huic Synodo interfuit. Qui
 nobili genere natus apud Edessam urbē
 Osdroënæ, à puero juxta patriam con-
 suetudinem sacras Scripturas didicit,
 postea vero in Gentilium disciplinis in-
 stitutus est à magistris qui tum in ea civi-
 tate morabantur. Tandem vero inter-
 pretibus usus Eusebio Pamphili & Patro-
 philo Scythopolitano Episcopo, ad sum-
 mam sacrorum voluminum notitiam
 pervenit. Inde Antiochiam profectus,
 cum Eustathius propter accusationem
 Cyri, Episcopatu exutus fuisset, cum
 Euphronio Eustathii successore familia-
 riter vixit. Sed quia Sacerdotium detre-
 ctabat, migravit Alexandriam, Philolo-
 phos qui illic erant auditurus. Quorum
 disciplinis cum abunde excultus esset,
 rediit Antiochiam, atque illic cum Flac-
 cillo Euphronii successore versatus est.

Porro cum hanc Synodum Antiochiæ fieri contigisset, Eusebius Constantino-
 politanus Episcopus ad capeffendam
 Alexandrinæ Ecclesiæ administrationem
 cum adhortatus est. Existimabat,
 enim, illum utpote eximia sanctitate &
 summa eloquentia præditum, Ægyptio-
 rum animos facile revocaturum à bene-
 volentia, qua Athanasium complecte-
 bantur. Sed cum ordinationem hanc re-
 cufasset, secum ipse reputans futurum
 haud dubie, ut in paratum apud Alexan-
 drinos odium incurreret, quippe qui
 nullum pati possent in locum Athanasii
 substitutum: Gregorius quidem Alex-
 andrinæ præficitur Ecclesiæ, ipse vero
 Emisena. Illic seditione populi appeti-
 tus; accusabatur enim quod eam Astro-
 nomia partē excoleret quæ Apoteles-
 maticè vocatur, fuga elapsus, Laodi-
 ceam ad Georgium illius urbis Episco-
 pum, familiarem suum, se contulit. Hic
 unà cum ipso profectus Antiochiam ad
 Flaccillam & Narcissum Episcopos, per-
 fecit, ut Emisam reverteretur. Cete-
 rum Constantio Imperatori gratus fuit
 inprimis. Certe quotiescunque Con-
 stantius bellum illaturus erat Persis,
 secum illum deducebat. Ajunt enim
 multa per illum à Deo facta esse mira-
 cula, quemadmodum testatur Georg-
 ius Laodiceus, qui tum ista, tum alia
 plurima de illo commemorat. Verum
 quamvis talis tantusque vir esset, eorum
 tamen invidiam non effugit, qui alio-
 rum virtutibus uti solent. Nam & ipse
 infimulatus est, quòd opinionem Sabel-
 lii sectaretur. Tunc autem temporis
 eadem cum Episcopis qui Antiochiæ
 convenerant decrevit. Maximus ve-
 ro Hierosolymorum Episcopus, de in-
 dustria abfuisse dicitur ab hoc Concilio,
 cum ipsum pœniteret, quod antea in
 fraudem inductus, iis qui Athanasium
 deposuerant, consensissent. Sed ne-
 que Romanæ utbis Episcopus, neque
 alius quispiam, sive ex Italia, sive ex
 Provinciis ultra Italiam sitis, huic Syn-
 odo interfuit. Per idem tempus cum
 in Occidentis quidem partibus Franci
 Gallias vastarent: Orientis autem Pro-
 vincia, ac præcipue urbs Antiochia post
 Concilium ibi celebratum gravissimis
 terræ motibus quassarentur; Gregorius
 Alexandriam venit cum ingenti militū
 manu: quibus mandatū erat, ut pacatū
 illi ac tutum in urbem introitum

ὡς δὲ συνέβη ταύτην ἐνθάδε συνκροτήσασθαι
 σύνοδον, ἐπὶ τὸν ἀλεξανδρείας πατριάρχη
 τῆς θρόνον ὑπὸ δύσεως τῆς κωνσταντινου-
 πλεως ἐπισκόπου ἄλλο γὰρ αὐτὸν δὲ μὴ
 πολὺθιόμενον, ἢ λέγειν κρετίστον οὐκ ἔστι
 ἀθανάσιον δυνόιας· ἐπεὶ δὲ ταύτην παρε-
 τήσατο τῷ χερσονίαν, λογισάμενος ὡς
 διτρεπὲς θείῃς μίσθῳ τῶν ἀλεξανδρείας
 σιν, οὐκ ἀνεχομένοις ἕτερον ἀπὸ ἀθανασίου
 ἰδεῖν, ἐπιτρέπεται γενήσασθαι τῶν τῶν ἀλε-
 ξανδρείας, αὐτὸς δὲ τῶν ἐμῆς ἐκκλησίας
 ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλησίᾳ ὑπομείνας διεβλήθη
 ἀσκήσασθαι τῆς ἀστρονομίας, ὃ μὲν ἀπὸ
 λεσματικῶν καλῶσι, φυγὰς ἦλθεν εἰς λα-
 δίκειαν πρὸς γεώργιον τὸν ἐνθάδε ἐπίσκο-
 πον, ἐπιήδησον οὐκ ἔστι· ὃ δὲ, εἰς ἀντιόχειαν
 τῶν συνελθόντων, πρὸς πλάκῃον καὶ ναρκισ-
 τὸν ἐπισκόπους, ἐπανελθεῖν εἰς ἑμῶν πα-
 τριάρχου ἐπέσειν ἐγγύς δὲ κωνσταντίας τῆς βασι-
 λεῖς κεχαρισμένῳ ἀμείλῃται ἵνα πρὸς
 ταῖς ἐπιστολαῖς ἐμῶν, αὐτὸν ἐπιπέ-
 λῃ γὰρ πολλὰ δι' αὐτῶν ταυμάσιον
 εἶναι τὸ θεῖον, ὡς μαρτυρεῖ γεώργιος ὁ
 δικεῖς, ταῦτα καὶ ἕτερα ὡς αὐτὸς διέ-
 θῶν· ἀλλ' ὁ μὲν καίπερ τοῖς ὡν, εἰς
 φυγῆ τὸν φθόνον τῶν ἀνιῶνται πεφυκί-
 ἐπὶ ταῖς ἄλλων δυνόιας· ὑπέμεινε δὲ καὶ
 αὐτὸς μέμψιν, ὡς τὰ Καβελλίου φησὶ
 δὲ τῶν τῶν αὐτῶν τοῖς ἐν ἀντιόχεια συνελ-
 θῶν ἐψηφίσασθαι μάζιμον μάλιστα τοῖς
 πολύμων ἐπισκόπον, ἐπιτήδεις λέγειν ταύ-
 την ἀποφυγεῖν τῷ σύνοδον, μετὰ τῶν
 θεῶν κατὰ ἀπαληθείας, συμψηφίσασθαι
 τῶν ἀθανασίου κατελέσθαι· ὃ μὲν
 εἰδὲ ὁ τὸν Ῥωμαίων διέπων θρόνον, εἰς τὸ
 ἄλλων ἰταλῶν, ἢ τῶν ἐπέκεινα Ῥωμαίων
 δὲς ἐνθάδε συνῆλθεν· ἐν τῷ δὲ φησὶ
 κων μὲν τῶν πρὸς δύσιν γαλατίας ὡς
 τῶν τῆς δὲ πρὸς εἰς ἀνεχομένης ὑπὸ μῆ-
 τῶν σφισμῶν τινάσομένης, καὶ μάλιστα
 ἀντιόχειαν πόλιν μὴ τῶν ἐνθάδε συ-
 νόδον, ἢ καὶ γενήσασθαι εἰς ἀλεξανδρείας
 πλήθῃ τῶν ἰσραηλιῶν, οἱ προνοῶν προσελαχθῆναι
 ὡς ἀναστασίας ἀσφαλῆς αὐτῆς ἐν τῷ
 ἴδιῳ

ἡρώδο. συνελαμβάνοντο δὲ αὐλοῖς καὶ οἱ τῶν
 ἄρειοι θεογενεῖς πρὸς τε ταῦτα, καὶ ὅπως
 ἀθανάσιον ἐξελάσωσιν· ὁ δὲ ἐδέδεικε, μὴ π
 δι αὐτὸν ὁ λαὸς πάθει· καὶ τῆς κυρίας ἐπιλα-
 βῆς ἐκκλησίαζεν· ἦδη τὲ τῆς τετραποτῆ
 καὶ αὐτῶν τῶν ἐκκλησιῶν, δι' ἧν διπο-
 λίσας, πρῶτον ψαλμὸν ῥηθῆναι παρε-
 κλάσαιτο· συμφώνως δὲ τῆς ψαλμωδίας
 ἠροῦντο, οἱ τε ἐξ ἰστανίας τῆς ἡσύχαζον, ὡς
 οἱ δικαιοὶ ἐν ἐπιπέδῳ ὄντες· ἐν τῷ δὲ
 διαδόντι ὑπὸ τῆς ψαλμῶδης, ἐλάθεν ἐξελ-
 θῆναι εἰς τὴν ῥώμην ἀνήχθη γενέσθαι τῶν
 ἀλεξάνδρειον κατέχευε θρόνον· ὁ δὲ λαὸς χα-
 ληπῶς φέρον διόνυσος τῆς τῆς ἐπι-
 σκοπῆσαι ἐκκλησίαν ἐνέπρησαν·

praestarent. His subsidio erant etiam
 Arianum, tum ad eam rem perficiendam,
 tum ut Athanasium urbe expellerent. At
 ille verebatur, ne populus ipsius causam
 quidpiam mali pateretur. Nocte igitur
 adventante collectam in Ecclesia cele-
 bravit. Cumque jam milites Ecclesiam
 occupassent, ipse completa oratione
 Psalmum prius recitari iussit. Dum Psal-
 mus ab omnibus caneretur, milites in-
 terea quiescebant, intempestivum rati
 eo tempore impetum facere. Tunc ve-
 ro Athanasius per mediam psallentium
 turbam occultus evasit, & Romam na-
 vigio delatus est. Quo facto Gregorius
 Alexandrinam sedem obtinuit. Popu-
 lus vero indignatione commotus, Ec-
 clesiam Dionysii, quondam illius urbis
 Episcopi, nomine appellatam, incendio
 consumpsit.

Κεφ. ζ.

CAPUT VII.

Περὶ τῆς ἐκ τῶν ἀρχαίων τῆς κωνσταντινῆς ἀρχιεπι-
 σκοπῆς πόλεως ἀποκαταστήσῃ καὶ περὶ τῆς ἀναίρεσις τῆς
 ἐπιτολῆς ἱερογλυφῶν καὶ ὡς ἐξ ἀντιοχείας ἦεν κωνσταντινῆς,
 καὶ τῆς πόλεως ἱερογλυφῶν, καὶ περὶ τῆς πόλεως ἱερογλυφῶν δια-
 τικτῆς, ὡς εἶπε τὸν μακεδόνιον ἀμειβόμενος, καὶ
 ἀντιοχείας πάλιν εἰς ἀντιο-
 χίαν.

De Episcopis urbis Romae & Constantinopolitane. Et quomodo post mortem Eusebii Paulus in suam sedem restitutus est. Item de eade Hermogenis magistri militum, & quomodo Constantius Antiochia adveniens, Paulum quidem eiecit, civibus vero graviter succensuit. Deinde Macedonium in dubio relinquens, Antiochiam reversus est.

Ὡς μὲν τοῖς ἀπὸ τῆς ἐναντίας αἰρέ-
 σεως τὰ βεβηλωμένα καθάρσασθε,
 κατηρημένων τῶν σωτηρίων ἀποκαταστήσῃ
 καὶ τῶν ἐν νικαίᾳ βεβαιωθέντων· ὁ δὲ
 ἡρώδο· ἀποκαταστήσῃ τῶν ἐπι-
 σκοπῶν θρόνων, ἀλεξάνδρειας τῆς
 καὶ ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ ἀντιοχείας τῆς ἐν συ-
 ρίᾳ, καὶ τῆς πόλεως τὸν ἐλλήσποντον βασι-
 λῆος πόλεως, πεποιημένους εἶχον τοὺς
 ἀνατολῆς τὸ ὑπὸ τὸν ἐπισκόπους· ὁ δὲ τῶν
 ἐκκλησιῶν ἐκκλησιῶν ἐπίσκοπων, καὶ οἱ
 ἀνατολῆς τῶν ἱερέων, ὕβριν οἰκίαν ταῦτα
 ἡρώδο· ἐφ' ἅπασιν γὰρ τῶν ἐν νικαίᾳ συνελ-
 λυμένων ἐξ ἀρχῆς τῶν ψῆφον ἐπαίνεσαν-
 τες, εἶπεν νῦν ἐ δὲ λῆπον ὡς φρονούντες·
 ἀφικόμενοι τὲ ὡς αὐλοῦς ἀθανάσιον, φι-
 λοφροῦς ἐδέξαντο, καὶ πρὸς αὐλοῦς τῶν
 κατ' αὐτὸν εἶχον δίκην· ἦν τῆς δὲ
 χαλεπῶς φέρον διόνυσος, ἐγενήθη ἱερίως,
 ὡς αὐτὸν ἡρώδο· καὶ τῶν ἐπὶ ἀθανάσιον
 δόξαντων ἐν τῷ ἄλλ' ὁ μὲν, πρὸς μαθητῶν

Hunc in modum consilia eorum
 qui contrariam haresin tuebantur,
 felicem successum habuerunt, depositis
 Episcopis qui per Orientis Provincias
 fidem in Nicæna Synodo stabilitam per-
 tinaciter defendebant. Jamque occupa-
 tis nobilissimis sedibus, Alexandria scilicet
 quæ est in Ægypto, Antiochia in
 Syria, & urbis regis quæ ad Helle-
 spon-tum sita est, omnes earum partium
 Episcopos sibi parentes habebant. Verum
 Romanæ Antistes Ecclesiæ, & universi
 per Occidentem sacerdotes, hæc non se-
 cus ac contumeliam sibi privatim illatam
 accepere. Nam cum sententiam eorum
 qui apud Nicæam congregati sunt, jam
 inde ab initio in omnibus approbassent,
 usque in hunc diem in eadem opinione
 perseverarunt. Itaque Athanasium ad
 se venientem benevole exceperunt, &
 causæ illius iudicium sibi vindicarunt.
 Quæ cum Eusebius iniquo animo ferret,
 scripsit ad Julium, ut ipse iudex esse vel-
 let eorum quæ contra Athanasium de-
 creta fuerant Tyri. Verum ille priusquam
 Sff

στίασιν θεοικέει δόγμα... αλεξανδρεσ...

A in confirmanda ipsorum Doctrina, & invisum Alexandrinis propter calamitates...

Κεφ. η'

CAPUT VIII.

Προτι τῶν εἰς Ῥώμην ἀπελαθῆναι ἔσαν ἀρχιερίων'...

De Orientalibus Episcopis qui expulsi fuerant, & quid pro illis scripserit Iulius Romanus Episcopus...

Αθανάσιος ὁ Φύλων ἐν τῆς ἀλεξανδρείας, εἰς Ῥώμην ἀφίκετο...

Porro Athanasius Alexandria profugus, Romam venit: eodem tempore Paulus quoque Constantinopoleos Episcopus...

elegantia, & oratorio more composita, plenam tamen cavillationis, nec expertem gravissimarum minarum. Nam in literis suis fatebantur, Romanorum quidem Ecclesiam apud omnes magnificam esse, quippe quæ jam inde ab initio domicilium Apostolorum, & pietatis origo ac metropolis extiterit; licet fidei doctores ad eam ex Orientis partibus advenissent. Non tamen æquum censebant, idcirco se inferiore loco haberi, quod magnitudine Ecclesiæ & multitudine superarentur: quippe qui virtute & animi proposito superiores essent. Deinde criminis loco obijcientes Julio quòd cum Athanasio communicasset, indignabantur perinde ac si ipsorum Synodus contumelia affecta esset & judicium abrogatum. Idque facinus, ut injustum & ab Ecclesiasticis legibus alienum, reprehendebant. His de rebus ita conquesti, gravique injuria se affectos esse testati, pacem quidem & communicationem Julio polliciti sunt, si depositionem eorum qui ab ipsis fuerant expulsi, & ordinationem illorum qui in priorum locum substituti fuerant, admittere voluisset. Si vero decretis ipsorum resistere, contraria denuntiabant. Nam & Episcopus Orientis qui ipso ætate antecessisset, neutiquam contradixisse affirmabant, tunc cum Novatianus Ecclesia Romana ejectus est. De iis autem quæ gesserant contra decreta Synodi Nicænæ, nihil ei rescripserunt: multas quidem se habere causas significantes, easque necessarias, quibus factum suum defenderent: impræsentiarum vero superfluum arbitrantes, earum rerum defensionem instituere, cum generaliter in omnibus injuste se gessisse arguerentur.

κακαλλεπηρμένην πάλαι, καὶ δικανικῆς συλλογῆς ἐπισημῶν ἐπιστολῶν, εἰρωνείας τε πολλῆς ἀναπλεων, καὶ ἀπλήρης ὅσα ἀμοιβῶσαν δὴ τῆς αἰτίας. Φέρον μὲν γὰρ πᾶσι φιλοδοξίαν τῶν Ῥωμαίων ἐκκλησιῶν ἐν τοῖς γεγραμμένοις ἀμολόγησεν, ὡς ἀποστόλων φρονησῆσαι, καὶ εὐσεβείας μητρόπολιν ἐξ ἀρχῆς γεγραμμένην, καὶ ἐκ τῆς ἐὼ ἐνεδήμησαν αὐτῆς οἱ τὸ δόγμα τὸ εἰσηγήσασθαι ἐπαρῆτο ὅτι τὰ δὲ εὐσεβείας φέρον ἤξεν, ὅτι μὴ μεγέθη ἢ πλήθη ἐκκλησιῶν πλεονεκτῶσιν, ὡς ἀρετῆ καὶ πρεσβυτεριῶν νικῶντες. εἰς ἐγκλήματα δὲ προσφρονησῆσαι τὸ κοινῶσαι τοῖς ἀμφοτέρωθεν ἀθανάτων, ἐχάλεπαρον ὡς ὑβριστῶν αὐτῶν τῆς συνόδου, καὶ τῆς ἀποφάσεως ἀναρεθείσης καὶ τὸ γρόμῳ, ὡς ἀδικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν ἀπάδον διεβάλλον. ἐπὶ τούτοις ὡδίως μεμψάμενοι, καὶ δὴνὰ πεποιημένοι μαρτυροῦμενοι, δεχομένη μὴ ἰδίᾳ τῶν καθ' αἰεὶ τῶν πρὸς αὐτῶν ἐλλημαμένων τῶν κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν ἀντ' αὐτῶν χρεοκλιμένων, εἰρήνην καὶ κοινῶν ἀπηγγέλλομεν. τῶν δὲ τοῖς δεδομένοις, τῶν αἰτίων προσηγορεύσαν. ἐπεὶ καὶ τὸς πρὸς αὐτῶν αὐτῶν ἐὼ ἱερέας ἐδὲν ἀληθεῶς ἰσχυροῦσιν. καὶ ναυαγιστῶν τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἰσχυροῦσιν. τῶν δὲ τῶν πεπραγμένων ἀπὸ τῶν ἐξῆς τοῖς ἐν νικαίᾳ συνελθῶσιν, ἐδὲν αὐτῶν ἀνέγραψαν, πολλὰς μὲν αἰτίας ἐχρῆσθαι ἐαυτῶν ἀναγκαίαν τῶν γεγραμμένων διλογίας ἀπολογεῖσθαι δὲ νῦν ὑπερτέτακται πρὸς ἐπισημῶν εἰπόντες, ὡς ἀπαξ ὁμῶς ἐπὶ πᾶσιν ἀδελφοῖς ὑπονοηθέντες.

CAPUT IX.

Κεφ. θ.

Quomodo eiectus est Paulus, ejusque loco Macedonius in sedem Constantinopolitanam inductus.

Ὅπως ἐξελάθη παύλος καὶ ἀθανάσιος, καὶ ἀντιόχεια μακεδόνιος εἰς τὴν κωνσταντινῶν.

ET Julio quidem scripserunt ad hunc modum: Apud Imperatorem autem Constantium rursus calumniati sunt Ep. copos illos quos deposuerant. Hic igitur tum temporis Antiochiæ degens, scribit Philippo Præfecto Prætorio, qui tunc Constantinopoli morabatur, ut Paulum quidem urbe expelleret, Mace-

Ἰουλίῳ μὲν ἐν τοιαύτῃ ἐγγράφῃ πρὸς τὸν βασιλέα κωνσταντῖνον διεβάλλον, ὅτι τὸς πρὸς αὐτῶν καθηρημένους, ὁ δὲ ἀντιόχεια τότε διατετακται, γεγραμμένων λίπῳ τῶν ὑπὲρ τῶν ἐν κωνσταντινῶν λαίοντι, πάλιν μακεδονίῳ τῶν ἐκκλησιῶν.

ἀποδέναι παύλον δὲ ἐξελάσαι τῆς πόλεως·
 δέσας ἣ τὴν τῆς πλήθους κήσῳ ὄυπαρχῶ,
 πρὶν ἔκπυσον γῆρας τῶ βασιλέως παρῆσα-
 ξιν, παρῆσαξιν εἰς δημοσίον λειρὸν ὠνόμα
 ζῶξιν πῶ, ἀφανῆς ἣ τῆς κῆ μέγισον, ὡς
 ἀδικονῶν πραγμάτων κοινωσομῶ, με-
 τεκαλέσας παύλον ὡς ἀγρομῶν ἣ δὲ θῆς,
 τῆ βασιλέως ἐπέδξε τὸ γράμμα· λάθρα
 τὸ δὲ τῆ βασιλείων τῶ λειρῶ ὡς ἀκίμενων,
 ἐπὶ θάλασσαν αὐτὸν ἀχθῆναι παρῆσαξιν,
 εἰς πλοῖον ἐπεβίβασε, καὶ εἰς Θεσσαλονίκην
 ἐπέμψεν, ὅθεν καὶ τὰς παρῆσας ἔχῃν ἐλέγξῃ
 πωλῆσας τὸ τῶ καὶ τῶ ἔω ἀρχομένην Φύ-
 γῃ κατέδικασεν αὐτὸν ἰλλυρῶν ἣ τῆς ἐπέ-
 κῆ γῆς ἐπιβάνῃν σὺν ἐκάλυσαν ἔξελθῶν ἣ
 οὐκ ἐκ διασκέας, σιωχόμενον ἀπὸ μακε-
 δονίων ἔχων, ἐπὶ τῶ ἐκκλησίαν ἦεν τὸ δὲ πλῆ-
 θῶ· ἠδὲ ἣ τῆτων γῆσῶν, ἀφαλοὶ συν-
 ἐβῆσαν· διθῆς τὴν ἐκκλησίαν ἐπλήρωσαν
 ἕκαστοι γῆ αὐτῶ, οἱ τε ἀπὸ τῆς ἀρεῆς αἰρέσεως,
 οἱ τε παύλον ἐπαυθῆς, παρῆσαξιν ἀλαβῆν
 ἐπέδσαν· ἐπεὶ ἣ παρῆς ταῖς θύραις τῆ ἐκ-
 κλησίας ἐγῆσῃ ὄυπαρχῶ, σὺν αὐτῶ δὲ καὶ
 μακεδόνῶ, τὸ ἣ πλῆθῶ ὅπως αὐτοῖς πάρο-
 δῶ γῆσαι παρῆς τῶν στρατιῶν ὠθέμενον,
 ὡς παρῆσιν σὺν ἠδὲ ἀνάσῃ, τῆ παρῆσας ἀγῆ-
 ρα, ὑπολαβόντες οἱ στρατιῶται ἐκὸν τῆ μὴ εἶκον
 τῶ ὄχλον, πολλὰς τοῖς ξίφεσι διεχρήσασῃ
 πολλοὶ δὲ καὶ ὑπὲρ ἀλλήλων παρῆσῃν διεφθάρ-
 σαν τὸ ἣ βασιλεῖ δόξαν ἔτιος ἐγῆσῃ, καὶ τὰς
 ἐκκλησίας παρῆσῃ μακεδόνῶ· ὁ μὲν
 δὲ παύλῶ ἀδοκίμως ὠδὲ τῆς ἐν κωνσταντι-
 νουπὸς ἐκκλησίας ἀφῆρέθη· ἀθανάσιῶ ἣ
 Φύλων, ἀφανῆς λῶ, δέσας τῶ κωνσταντι-
 νῶ βασιλέως ἀπῆλῶ θανάτῳ γῆ αὐτὸν ζῆ-
 μῶν ἠπέλησεν, αἰτιωμένων τῶν ἑτεροδόξων
 εἰς τὰς ἐργασίας, ὡς εἰσὶν ἣ αὐτῶ πολλοὶ
 τῆ τῆσῃ τὸ ἣ μάλιστα παρῆς ὀργῶ τὸν
 βασιλεῖα κινήσαν ἦν, ὅτι καὶ σιληρέσιον ἔλεγον
 αὐτὸν πωλῆναι ἀποκερδαίνῃν, ὁ δὲ βασιλεὺς
 κωνσταντῶ τοῖς ἐν ἀλεξάνδρεια πτωχοῖς
 ἐδωρήσας.

A donio vero Ecclesiam restitueret. Prae-
 fectus vero qui plebis tumultum me-
 tuebat, antequam praecipuum Impera-
 toris evulgaretur, ad publicum balneum
 amplum admodum atque illustre, quod
 Zeuxippus dicitur, progressus; Paulum
 ad se accivit, quasi de negotiis publicis
 cum eo acturus. Cumque ille statim
 advenisset, Philippus Imperatoris lite-
 ras ei ostendit. Simulque clam per pa-
 latium quod vicinum est balneo, cum
 ad mare deduci praecipit: & navigio im-
 positum Thesalonicam misit, ex qua ur-
 be majores ejus orti esse dicebantur. Et
 Orientis quidem partibus prorsus ei in-
 terdixit: in Illyricum vero & ultiores
 Provincias pedem inferre, nequaquam
 prohibuit. Egressus deinde ex Prato-
 rio, ad Ecclesiam perrexit, secum in
 curru sedentem habens Macedonium.
 At populus, his enim rebus gestis in-
 numerabiles in unum convenerant, Ec-
 clesiam statim complevit. Quippe sin-
 guli tam ex Arianis, quam ex Pauli fau-
 toribus, eam occupare summo studio
 contendebant. Postquam Praefectus una
 cum Macedonio ad fores accessit Ec-
 clesiae, cum plebs a militibus ut tranfitus
 ipis praerberetur impulla, retrocedere
 non possent, utpote refertis ulterioribus
 Clocis: milites arbitrati plebem de indu-
 stria resistere, plurimos gladiis obrun-
 carunt. Multi etiam a se vicissim obru-
 triti interierunt. Hac ratione perfectum
 est id quod jusserat Imperator, & Mac-
 donius Ecclesias obtinuit. Ac Paulus
 quidem praeter expectationem Con-
 stantinopolitana Ecclesia spoliatus est
 in hunc modum. Athanasius vero fu-
 ga elapsus, sese occultabat, minas Con-
 stantini reformidans. Etenim Impera-
 tor mortem ei minatus fuerat, motus
 calumniis Arianorum, qui seditiones ab
 illo excitari dicebant, eoque in urbem
 D ingrediente multos peremptos fuisse.
 Illud vero praecipue Imperatori bilem
 movit, quod annonam quam Impera-
 tor Constantinus pauperibus urbis Ale-
 xandriae donaverat, illum vendidisse
 dicebant & in suum vertisse compen-
 dium.

CAP. X.

Κεφ. ι.

Quidam Episcopus Romanus pro Athanasio scripsit ad Orientales Episcopos: ut que Romam missi sint, qui una cum Episcopo Romano crimina que Orientalibus objiciebantur, examinarent. Et quomodo a Constante dimissi sint.

Sed cum Episcopi Aegypti hæc falsa esse scripsissent, animadvertens Julius Athanasium non posse tuto in Aegypto degere, cum quidem ad se evocavit. Ad Episcopos vero qui Antiochiæ conveniant, eorum enim tunc temporis acceperat Epistolam, literas scripsit, quibus eos accusabat quod Nicæni Concilii fidem clanculo innovarent, & quod præter Ecclesiæ leges ipsum ad Synodum non vocassent. Legem enim esse Pontificiam, ut pro irritis habeantur quæ præter sententiam Episcopi Romani fuerint gesta. Eaporto quæ apud Tyrum & in Mareote contra Athanasium acta essent, non ex juris præscripto acta esse. Nam ea quidem quæ Tyri acta fuerant, fraudis convinci ex calumnia ficta de Arsenio: quæ autem in Mareote gesta essent, confutari ex absentia Athanasii. Postremo arrogantiam literarum reprehendebat. His aliisque de causis, æquum omnino esse censebat, ut Athanasio & Paulo succurreret. Nam & ille non multo post in Italiam advenerat, & calamitates suas deplorabat. Sed cum literis quas ad Orientis sacerdotes de Athanasio & Paulo scripserat, nihil proficeret, causam eorum ad Imperatorem Constantem retulit. Ille vero Constantio fratri scripsit, ut ex Orientis Episcopis quosdam mitteret, qui depositionis illorum rationem redderent. Tres igitur ad eam rem eliguntur Episcopi, Narcisus Episcopus Itenopolis in Cilicia, Theodorus Heraclææ in Thracia, & Marcus Arethuse quæ est in Syria. Qui cum in Italiam venissent, acta sua defendere cœperunt, & Imperatori persuadere conati sunt, Orientalis Synodi justam fuisse sententiam. Sed cum ab iis exigeretur, ut fidem suam exponerent, formulam quidem fidei quæ Antiochiæ ab ipsis fuerat promulgata, occultarunt: aliam vero professionem libello comprehensam obtulerunt, & ipsam à fide in Nicæno Concilio comprobata nihil

Δια ὃ ῥωμαῖοὶ ἐγράψαν ὑπὲρ ἀθανασίου τοῖς ἀπὸ τῶν ἰταλιανῶν ἐπισκοποῖς, καὶ ὡς ἐξ ἄλλων εἰς ῥώμην ἐπισκόπος, πωδίστασι φησὶν νοὶ τοῦ ῥώμης τὰ κατὰ τῶν ἰστικῶν ἐπισκόπων ἐγκλήματα καὶ ὡς ἀτιμώσαντες παρακωλύσαντες αὐτῶν καίερος.

Τῶν δὲ αἰγυπτίῳ ἐπισκόπων ψευδῶς ταῦτα εἶναι γραψάντων, μαθὼν ἰούλιος ἀσφαλὲς ἀθανασίῳ τῆος ἐν αἰγύπτῳ διάγειν, τὸν μὲν πρὸς αὐτὸν μετὰ πολλῶν τοῖς δὲ ἐν ἀντιοχείᾳ συνελθόντων, ἐτύχη δὲ νικαῖα τῶν τέτων δεξάμενος ἐπιστολὰν ἔγραψεν ἐγκλησάντων, ὡς λάτρεα πρὸς τὸ δόγμα τῆς ἐν νικαίᾳ συνόδου νεώτεροι οἰοῦσι, καὶ αὐτῶν τὰς νόμους τῆς ἐκκλησίας αὐτῶν εἰς τὴν συνόδον ἐκεκλήκασιν· εἶναι γὰρ ῥώμην ἐκείνην ἀκρεα ἀποφανθῆναι πρὸς τὴν γνώμην κατὰ τὴν ἡμετέραν ῥωμαίων ἐπισκόπος· ἃ δὲ ἐν τῆσδε καὶ τῶν μαρεώτων, μὴ ἐν δύνῃ πεπραγμένον ἀθανασίῳ· καὶ κατηγορεῖ τῶν μὲν τῶν ἐν μαρεώτων συγκοφανθῆναι τῶν δὲ ἐν τῶν μαρεώτων τῶν ἀθανασίῳ ἀπεσῶν· ἐφ' ἅσασιν ἡμετέροις ἀδελφοῖς τῶν γραμμάτων ἐμμεφῶς καὶ ἐν τέτων δὲ καὶ ἐν πάντων ἀνελογίζετο χεῖρα βοηθεῖν ἀθανασίῳ, καὶ παύλῳ· μετ' ὧν γὰρ καὶ αὐτὸς εἰς ἰταλίαν πρὸς ἀγαθὸν κατ' αὐτὸν ἀπώδυσεν· ἐπεὶ δὲ ἐξ ἡμετέρας πρὸς αὐτῶν τοῖς ἀπὸ τῶν ἰταλιανῶν ἐπὶ ἡμῶν ἦν, δὴλα τὰ κατ' αὐτῶν ἐποίησεν καὶ πρὸ βασιλέως· ὁ δὲ κωνσταντῖνος τῶν ἀδελφῶν ἐγράψεν, πέμψαι τινας τῶν ἀπὸ τῆς ἐκείνης ἐπισκόπων, ἀπολογησομένων πρὸς τὴν ἀποκαταστάσεως· καὶ αἰεῖντα ἕσπετι τῶν τῶν νάρκιος· ὁ εἰρηνοπόλεως τῆς κιλικίας τῶν σκοπῶν, καὶ θεόδωρος· ὁ ἡρακλείας τῆς θρακίας, καὶ μαρκῶν· ὁ δεξάμενος τῶν ἐκείνης· καὶ πρὸς ἀγαθὸν εἰς ἰταλίαν, τῶν αὐτῶν πεπραγμένους ἰστικῶν, καὶ πρὸς βασιλέα πείθειν ἐπὶ τῶν, δικαίαν εἶναι ἀναβολικῆς συνόδου τὴν κείνην· ἀπαταλῶν νοὶ δὲ λέγειν ὅπως πειθίσωσι, τῶν μὲν ἐπιτεθείσαν πρὸς αὐτῶν ἐν ἀντιοχείᾳ ἀπὸ τῶν ψαυδῶ· ἑτέραν δὲ ἐγράψον ὁμολογῆσαι εἰς τὴν δόξασιν, καὶ ἕτως ἀπάδεσαν τῆς ἐκείνης

δοκιμασίας· σιωπῶν δὲ κόνσας ὡς ἀδί-
κως ἐπέβησαν τοῖς ἀνδράσιν, ὅτι ἐγκλη-
μάτων ἕνεκεν, ἐξ ἧς βίης, διπλοφύλοι τῶν
πρὸς αὐτὴν κοινωνίαν, ὡς αἱ κατὰ τὴν εἰ-
ρηον, ἀλλὰ τῆς ἀεὶ τοῦ δόγμα διαφωνίας,
ἀπίστευσαν τὰς, μὴ πείσασθαι ἀεὶ ὡν
ἐκλήθησαν.

A fecius discrepantem. Itaque Constans,
cum animadverteret eos injuste infidia-
tos esse Paulo atque Athanasio, nec ob
crimina aut ob vitæ turpitudinem, ut
depositionis sententia continebat, sed
ob disensionem fidei, illorum commu-
nionem esse averfatos, in patriam eos
remisit, cum persuadere nequivissent id
cujus gratia venerant.

Κεφ. ια΄.

CAPUT XI.

Ποι τῆς μακροεχθρῆς ἐκδήσεως· καὶ περὶ τῶν ἐν καρδίᾳ
ἐπιπέσει γινόμενων· ὡς καθεύλονοί τῆς ἐπίσης ἰουλιον τοῦ ῥο-
μιοῦ ὄσαν τοῦ ἰσπανίου ἐπίσκοπον, ὡς ἄσπιστο ἢ τοῖς
λοιποῖς κοινωνήσαντας.

*De proluxa fidei formula, & de his qua acta
B sunt in Synodo Serdicensi: & quomodo O-
rientales Julium Romanum Episcopum, &
Hosium Hispanum deposuerint, eò quod
cum Athanasio & ceteris commu-
nicassent.*

Τριῶν δὲ ἡδὴ χρόνων ἐκείνῳ, πάλ-
ιν οἱ ἐπιτῆς ἐπέπισκοποι, τοῖς ἀνά τῶν
δύσιν ἐτέραν διεπέμψαντο γράφῳ, ἣν μα-
κροχρον ἐκτεσον ὀνομάζουσιν, ὡς διὰ πλείο-
νων ρημάτων τε καὶ ὀνομάτων ἀλλήλων ἀπο-
τερες συγκείμενῳ καὶ ἐπίσης μὲν ἐν ταύτῃ
δὲ ἐκ μὴ μὲν ἐκ ἐποποιήσαντο· τὴν δὲ λέγοντας
ὅτι ἐκ ὄντων τὸν υἱόν, ἢ ἐξ ἐτέρας ὑποστάσεως,
ὡς ἐκ θεοῦ, καὶ ὅτι ἦν ποτε χερόν· ἢ αἰὼν ὅτε
ὡς ἦν, ἀπεκλήθηον· διδοξίε δὲ ὁ τῆς γε-
μανικίας ἐπίσκοπος ἦν, μαθίνας τὴν ἐμα-
κεδονίε διακομισάμενον ταύτῃ τῶν γρα-
φῶν, ἐπεσοδὲ ἐξῆλθε οἱ ἀνά τῶν δύσιν ἰερεῖς
δυνατῶν γράψασαν τοῖς ἐνικαῖα δόξασιν, ἢ
ἐκ ταῦτα πολυπραγμονεῖν ἐδὲν λοιπὸν
ἐπὶ δὲ ἐπὶ τῶν κόνσας ὁ βασιλεὺς ἦν καὶ χά-
ριτον ἀδελφόν, ὡς τε ἄμφι τὸν ἀθανά-
σιον οἰκείας ἀπολαβεῖν θεῖνας, ἢ γράφων
ἐδὲ ἔμεν, ἀντιπρῆσθόντων τῶν ἀπὸ τῆς ἐναν-
τίας ἐπέσεως· οἱ δὲ ἀεὶ τὸν ἀθανάσιον καὶ
παῦλον, ἀποστολῆς ἀπὸ ἡρώδου σίνουδον
ἐπὶ, ὡς ἐπὶ κατὰ τὴν εἰρηον τῶν ὁρθῶν δόγμα-
των ἐπέβησαν ἐπέσεως, ἐδοξέε γνώμη τῶν βασι-
λέων, τὴν ἀπὸ ἐκάλειας ἀρχομένης ἐπισκό-
που, ἐπὶ ὁρῆν ἢ μίεσαν κατὰ λαβεῖν τὴν καρδί-
α πόνος ἰαυτῆ ἰλλυριῶν, σιωπῶν δὲ πρῶ-
τον εἰς οὐλίππε πόλιν τῆς θράκης οἱ ἀπὸ
τῆς ἐπὶ, γράψασιν τοῖς ἀπὸ τῆς δύσεως ἡδὴ
ἐκ καρδίᾳ σιωπηλοῦσιν, ἀπὸ σιωπῶν
συνέδριε καὶ τῆς κοινωνίας τὴν ἀμφὶ τὸν ἀθα-
νάσιον, ὡς κατὰ τὴν εἰρηον· ἄλλως μὴ συνίεναι

E Lapsis deinde tribus annis, rursus
Orientales Episcopi aliam fidei for-
mulam ad Occidentis Episcopos mise-
runt, quæ μακροεχθρῆς vulgo cognomi-
natur, eo quod proluxiori sermone con-
scripta sit quam superiores. In hac sub-
stantiæ quidem Dei nullam mentionem
fecere. Eos vero qui dicunt Filium ex
nihilò, aut ex altera hypostasi, non au-
tem ex Deo: & tempus aut sæculum
aliquando fuisse cum is non esset, ex-
communicarunt. Hanc porro expositio-
nem cum Eudoxius Episcopus Germa-
nicæ, & Martyrius ac Macedonius de-
tulissent, Occidentis sacerdotes suscipe-
re noluerunt. Decretis enim Synodi Ni-
cænæ se contentos esse dicebant, nec
præterea quidquam curiosius esse inqui-
rendum. Cumque Constans Augustus
id beneficii loco à fratre suo postulasset,
ut Athanasium in sedem suam restitue-
ret, nec tamen literis suis quidquam
proficeret, obfistentibus scilicet hæreti-
cæ factionis hominibus: Athanasius ve-
ro ac Paulus Constantem adeuntes, Syn-
odum fieri flagitarent, tanquam idcirco
insidiis appetiti ut rectæ fidei Doctrina
subverteretur: ex communi consensu
utriusq; Imperatoris placuit, ut tam Ori-
entis, quam Occidentis partium Episco-
pi, constituto die Serdicam cõvenirent,
quæ urbs est Illyrici. Igitur Orientales,
cum Philippopolim Thraciæ prius con-
venissent, Occidentalibus jam Serdicæ
congregatis scribunt, ut Athanasium à
Concilio & communione sua submo-
veant, utpote depositum Episcopatu:
alioqui se ad Concilium venturos non

esse. Posthæc Serdicam ingressi, nega-
 runt se in Ecclesiam pedem illaturos,
 quamdiu convenirent ii qui ab ipsis de-
 positi fuissent. Ad hæc Occidentis Epi-
 scopi rescripserunt, se nunquam ab il-
 lorum communione recessisse, nec im-
 præsentiarum recessuros esse; præsertim
 cum Julius Episcopus Romanus, exami-
 nato illorum negotio, eos nequam
 condemnasset. Adesse porro illos, pa-
 ratos subire iudicium & crimina sibi il-
 lata iterum confutare. His per literas
 significatis, cum nihil apud illos profi-
 cerent, & præscriptus jam excessisset dies
 quo negotia quorum gratia convenie-
 rant dijudicari oportebat: ad extremum
 ea sibi ultro citroque scripserunt, per
 quæ infensiores quam antea facti sunt:
 & separatim collecti, contrarias senten-
 tias protulerunt. Etenim Orientales
 posteaquam ea quæ contra Athanasium,
 Paulum, Marcellum & Asclepam gefe-
 rant confirmassent, Julium Romanæ
 urbis Episcopum deposuerunt, eo quod
 primus cum illis communicasset: Ho-
 sium item Confessorem, tum ob ean-
 dem causam, tum propterea quod Pau-
 lino & Eustathio qui Ecclesiæ Antioche-
 næ præfuerant, amicus exstitisset. Maxi-
 mum denique Trevirorum Episco-
 pum, eo quod primus cum Paulo com-
 municasset, auctorque illi fuisset redeun-
 di Constantinopolim, quodque Episco-
 pos qui ex Orientis partibus in Gallias
 venerant, à communione suaremovif-
 set. Præter hos deposuerunt etiam Pro-
 togenem Episcopum Serdicæ, & Gau-
 dentium. Illum quidem quod Marcel-
 lo suffragaretur, quem antea condemna-
 verat: Gaudentium vero, quod adver-
 sus Cyriacum decessorem suum contra-
 ria omnia molitus fuisset, & eos foveret
 qui ab ipsis depositi fuerant. Hæc ubi
 decrevissent, cunctis ubique Episcopis
 per literas significarunt, ut neq; ad com-
 munionem illos admitterent, nec Epi-
 stolas ad illos scriberent, nec ab iisdem
 scriptas acciperent. De Deo vero ita
 sentire jubebant, prout in formula ipso-
 rum Epistolæ subjuncta præscriptum
 erat. In qua Consubstantialis quidem
 nulla fiebat mentio: alieni vero ab Ec-
 clesia pronuntiabantur ii, qui dicerent
 tres esse Deos, & Christum non esse
 Deum, aut eundem esse Patrem & Fi-
 lium & Spiritum sanctum, aut Filium esse

Αφασαν· μηδ' ταυτα κ' εις σαρκωδη παρ-
 χρομνοι· ιχθυειζοντο μη εμβαιεν τη ουνο-
 σια, συνιουν των προς αυτων καθημενων
 προς ταυτα η οι απο τ' δυσεως αλλη γενησαν,
 ως εδεδοκε τ' προς αυτες κοινοιας απει-
 σαν, ετε νυν αυτης αναχωρησασιν και μη
 σα ιελιε τ' ερωμαιων επισκοπος (α και αλλη
 δεξιασαι) και μη καλαγνον (α και αλλη
 η αυτες, και ετοιμως εχην, δικα εδω, και ου-
 δεις απελειξην τας επαχθεις αυτοις αιτιας
 ως η παρ' ασφας τοιαυτα δηλυντες εδ' εν τω
 ηδη και προημερε της κλειας γρομνησαι
 η κλειην εδω παρ' ων συνεληλυθισαν, το τε
 λδολαϊον τοιαυτα εγραψαν αλληλοις, εδω
 εις μειζονα της παρ' ερας δυσμειας κει-
 σησαν και καθ' εαυτες συνεδρατες, ψιχα
 εναντιας ηνεγκαν οι μην γδ απο της κλει-
 λης, (α ηδη αυτοις δεξαλια επι εδ' αναστη
 παυλω και μαρκελλω και ασκληπητ' και
 σαντες, καθεilon ιελιον τον ρωμης επισ-
 πον, ως αρχωλια της προς αυτες κοινοιας
 οσιον τε τον ομολογησω, και δια των αυτων
 αιτιαν, και οτι φιλ' εγγλεο παυλω και
 σαθιω τοις ηγησαμνοις της αλιουχου ου-
 κλησιας και μαξιμιον τον τελεβεωσιν επι-
 σκοπον, ως πρωτον παυλω κοινοιασαι η
 αιτιον αυτω γρομειον της εις κωνσταντινου-
 καδοδω, και τες εις γαλλιαν απο της εν πε-
 ρα γρομνης επισκοπουσ αποκομεισιν
 επι τουτοις καθειλον και παρ' ερα τον
 Σερδικης επισκοπον, και γαυδενιον τον
 μην ως μαρκελλε υπεμαχθησιν, προτερον
 αυτε καταψηφισαμενοι τον δε γαυδενιον
 ως εναντια απεδασαθη κωνσταντινου δε
 ξαλο, και παρ' πολλε ποιεμενοι τες προς
 των καθημενεσ ταυτα ψηφισαμενοι τον
 παναχε επισκοποις δηλα εποισαι
 μητε προσιδω εις κοινοιαν, μητε γερω
 αυτοις, μητε παρ' αυτων γεφομενα επι-
 δω παρ' η τε δεξ' δεξ' αλ' εν οκελ' αυτων, εν
 πον υφηνετο η τη αυτων επισολη υπε-
 ταγμηνη γεαφη· ομοσσιε μνη μη μνη
 ποιεμηνη· αποκηρυσσασα δε τους λεγον-
 τρεις εναι θεεσ, η τον χειρισον μη εναι θεον, τον
 αυλον εναι πατερα και υιον κ' αγιον πνομα
 αγγη

ἀρχήν τον υόν· ή ότι λω πόε χερόν ή αίων
ότε μη λω.

A inginitum : aut tempus vel seculum ali-
quando fuisse cum non esset.

Κεφ. ιβ΄.

CAPUT XII.

Ότοι περί ήλιον κή τόν όσιν ήπίσκοποι πάλιν καθίσαντες,
τό: ήύε καθείλον αρχιτροίς, ποιήσαντες κή
ήκθισιν πίστιως.

Quomodo ex adverso Hosius & reliqui E-
piscopi confidentes, deposuerunt Orientis
Episcopos, composita fidei formula.

ΕΝ μέρ τε κή οι άμφι τον όσιον συνελ-
θόντες, άθώς άπέφνηαν άθανάσιον
μην, ώς άδίκως ήπίεβλδύθία πώδρα τών εν
τύρω συνελθόντων μαρκέλλον δέ, ώς μη τάδε
φρονέω ήμολογήσαυα άδιεάλλείο ασκλη-
πών δέ, ώς δυσεβεία τε παμφίλε κή πολλών
άλλων δικασών ήήφω τλώ ήπίσκοπών δπο-
λαείνα κή ότι τάδε άληθή είη, ήπόμνημα
της δικης ήπίδείξαντα. λέκκιον δέ ώς τών άυ-
τή καθήγώρων φυγόντων κή πωρθε τλώ ήκά-
σε παροικίαν ήγραψαν, άύτες ήχών ήπίσκο-
πος κή πωρθεσδοκάν ήγηγόριον δέ τον εν άλε-
ξανδρεία, κή βασίλειον τον εν άγκύρα, κή
κωτιακόν τον εν γάζη, μη δέ ήπίσκοπος όνο-
μαζήν, μη ή κοωνίαν τινά πωρθε άύτες ήχών,
μη δέ χριστιανές ήγείσθαι καθείλον ή της
ήπίσκοπής θεόδωρον τον θεράκα, κή νάκισ-
σα τον ήρλωπολέως ήπίσκοπον, κή άκά-
κων τον καιταρείας της παλαισίνης, κή μη-
νοφάντων τον ήφέσε, κή ήρσακίον τον σιγγι-
θων ή μυσίας, κή ήάλεηα τον μερσών της
παπονίας, κή γεώργιον τον λαοδικίας, ή κή
μη τη συνόδω ταύτη παρεχόμεσιν τώ τοίς
άπο της έω ήπίσκοποις άφείοντο δέ τέρας
της καμσύνης κή της κοωνίας, ώς τον υόν
χρωήπιας τε παρθε της υσίας, κή της
παλαι καθαιρεθείας δια τλώ δρείς αίρε-
σει δέξαμένες, κή εις αξιώματα μέζω
λήτρεγιας δεξάγαγόντας δια ταύτα
τε άύτες άποκηρύξαντες, κή της καθόλε
εκκλησίας άλλόειρε ήψηφισάμενοι, ήγρα-
ψαν τοίς πανήαχ ήπίσκοποις, ήψηφισά-
σαι τοίς παρ άύτην κηκεμύροις, κή ήμοφρο-
νής άύτοις πωρθε τό δόγμα. ήξεθεν δέ κή άυ-
τοι ηνικαυτα πίστειωσ γραφών ήτέραν, πλα-
τυτέραν μην ή εν νικαία φυλάτησαν ή τλώ
άύτων διάνοιαν, κή ή πώδρα πολύ διαλλάτ-
τεσαν ήν ήκείνης ήρήμάτων άμέλθ όσι ή

EX altera vero parte congregati qui
cum Hosio erant, innocentes pro-
nuntiarunt, primum Athanasium, co-
quod Episcopi apud Tyrum collecti in-
fidias ei injuste struxissent: deinde Mar-
cellum, utpote qui professus esset se non
B ita sentire ut acculatores ejus insimula-
bant: Asclepam item, eo quod Eusebii
Pamphili aliorumque multorum judi-
cum sententiā Episcopatum suum recu-
perasset, & hæc vera esse actis judicia-
libus comprobasset: Lucium denique,
eo quod acculatores illius fugā se sub-
duxissent. Et ad singulorum Ecclesias
scripserunt, ut eos pro Episcopis suis
haberent ac propediem expectarent.
Gregorium vero Alexandria, Basiliūm
Ancyra, & Quintianum Gaza, ne no-
minarent quidem Episcopos, nec ullam
cum iis communicationem haberent,
nec omnino Christianos censerent.
C Theodorum vero ex Thracia, Narcis-
sum Irenopolis Episcopum, Acacium
Caesareae Palaestina, Menophantum
Ephesi, Ursacium Singiduni Moesia, &
Valentem Mursa in Pannonia, Geor-
gium denique Episcopum Laodiceæ,
Episcopali dignitate exuerunt, licet hic
postremus unā cum reliquis Orientis
Episcopis ad Concilium non venisset.
Porro istos sacerdotio & communio-
ne privarunt, eo quod Filium à Patris
substantia separarent, eosque qui ob
hæresin Arii jamdudum depositi fue-
D rant, suscepissent, & ad altiorem divi-
ni ministerii gradum promovissent.
His de causis cum istos excommuni-
cassent & ab Ecclesia Catholica alie-
nos esse decrevissent, literas scripserunt
ad omnes ubique Episcopos, utres à se
judicatas suffragio suo comprobarent,
& in eandem cum ipsis fidem consenti-
rent. Cæterum & ipsi quoque aliam
conscriptionem fidei tunc temporis
ediderunt, prolixiorem quidem Ni-
cæna: eandem tamen continentem sen-
tentiam, nec multum ab illius ver-
bis discrepantem. Denique Hosius ac
T t t

αἰρέσεως τὸ δὲ εἶδον, εἰ καὶ ἐσασίαζεν τὴν
 ἐν ἀποχραία σωθῶσαν, καὶ πρὸς τὴν ἐν νι-
 καίᾳ πίστιν ἀειφανῶς ἡδὴ διεφέρετο, τὸ μὲν
 ἀληθῆς, οἶμαι, καὶ τὴν τῶν πλάνων γνώ-
 μῶν εἰς τὴν ἀλλήν συνέτερεχε διάνοιαν, καὶ
 ἐκ τῆς τῆς πατρὸς ἐσίας τὸν υἱὸν συνωμολό-
 γη· ἱερικῶς δὲ πρὸς τὴν ὁμοίωσιν λέξιν
 πρὸς ἀπειμάχοντο· οἱ μὲν γὰρ τὴν δόχμῳ τῆς
 αἰομάλι ἐναβιωθέντες, ὡς συμβάλλω, τῆς το-
 δὴ τὸ πολλοῖς συμβαῖνον, αἰσχυρῶν ἠγνῶτο
 δόξιν κενικῶσαι· οἱ δὲ, καὶ ὑπὸ ἐξέως τῶν
 ἀει ταῦτα συγνῶν διαλέξεων, ἐπὶ τὸ ὅδε
 δοξάζειν ἀει θεῶν τετραπέντες, ἀμείβεται
 λοιπὸν εἶχον· οἱ δὲ, εἰδότες ὡς ἐδέον φι-
 λοκλήσι, πρὸς τὸ κεχαιρισμῶν ἐκαίεργις
 ὑπεκλίνοντο· διὰ δὲ αἰσῶν, ἢ οἰκειότητα, ἢ
 ἀλλας αἰτίας, ὅφ' ὧν ἀνθρώποι παρὰ γον-
 ταῖα μὴ παρὰ σήκοινα χαρίζεσθαι, ἢ παρ-
 ῆσιαι μὴ ἀγνῶν οἷς χρη διελέγχεν πολ-
 λοι δὲ λήρον ἠγνῶτο, τείδεσθαι ἀει τῶν
 ταυῶτας εἰδεας τῶν λόγων ἠσυχῆ δὲ τῆς
 γνώμης εἶχοντο τῶν ἐν νικαία συνελθόν-
 των· ἐπέκεισαν δὲ ἀξία πάλιας τῆς ἀνά-
 τὴν εἰς τὸ φανερόν ἀπειξέ εἶχεσθαι τῶν ἐν
 νικαία δοξάζων, παύλῳ ὁ κωνσταντίνος ἀπο-
 λωας ἐπίσκοπος, καὶ ἀθανάσιος ὁ ἀλε-
 ξανδρείας, καὶ σύμπαν τὸ μοναχικὸν πλῆ-
 θῶς· ἀλλήλων τε ὁ μέγας ἐπιπέων, καὶ οἱ
 συγγρόμοι αὐτῶν, καὶ ἄλλοι πλείοι ἀνά τὴν
 αἰγύπτου, καὶ ἀλλαχῶ τῆς ρωμαίων γῆς· τέ-
 ται δὲ ἐπέπερ ἐπεμνήσθη, ὅσας ἀειφανῆς
 καὶ ἀλλήν τὴν ἠγεμονίαν παρείληφα, ἐπι-
 δευόμενα τῶν λόγων.

Κεφ. ιδ'.

Ποι τῶν ἐν τοῖς χρόνοις ἐκείνοις ἐν αἰγύπτῳ ἀκμασάντων
 ἄγγων ἀδελφῶν, ἀντωνίου, τῶν δύο μακαρίων, ἠρακλείου, προτίου,
 ραφηνίου, στυβέσιου, ἀρεισίου, σαραπίου, πιτυρίου,
 περχμίου, ἀπολλωνίου, ἀνύφου, ἰλαρίου, καὶ ἑτέρων πλεί-
 ον ἄγιον κατὰ λογόν.

Ἀρξομαι δὲ εἰς αἰγύπτου, καὶ μα-
 καρίων τῶν δύο, τῶν αἰοιδιμωτά-
 των ἠγεμόνων τῆς σκήτεως, καὶ τῆς τῆς
 ἄρας· τῆτοι δὲ, ὁ μὲν αἰγύπτιος· ὁ δὲ πο-
 λικῆς, ὡς αἰσῶν ὀνομάζετο· ἡ γὰρ τὸ γῆρας

Amputarent. Orientis autem Ecclesia,
 et post Antiochenam Synodum tumul-
 tuari ceperat, & à Nicæna fide palam
 discrepabat, revera tamen major pars in
 eandem conspirabat sententiam meo
 quidem iudicio, & Filium ex Patris
 substantia ortum confitebatur. Qui-
 dam vero contentionis studio ducti,
 Consubstantialis vocabulum impugna-
 bant. Nam hi quidem qui jam inde ab
 initio huic voci fuerant adversari; id
 quod plerisque evenire solet, turpe sibi
 fore, ut equidem opinor, iudicabant, si
 superati fuisset viderentur. Alii vero, qui
 crebrius de ea re disputationibus eo tan-
 dem perducti fuerant, ut ita de Deo sen-
 tirent, ab opinione sua deinceps abduci
 non poterant. Alii rursus, qui videbant
 supradictos contra quam decebat per-
 vicaciter contendere, ad id quod utri-
 que parti gratum erat deflexerunt, pro-
 pter potentiam vel familiaritatem, vel
 alias ob causas, quibus homines adduci
 solent, ut ea indulgeant quæ indulgeri
 non debent, aut libertate ac fiducia
 non utantur, ubi reprehensione opus
 est. Multi vero cum stultum esse existi-
 marent, in huiusmodi verborum alter-
 cationibus tempus terere, decretis Ni-
 cænorum Antistitum cum silentio ac-
 quiescebant. Sed præ reliquis omnibus
 Orientalibus, Paulus Episcopus Con-
 stantinopolitanus, & Athanasius Ale-
 xandrinus, & omnis Monachorum mul-
 tudo, & Magnus Antonius qui adhuc
 superstes erat, ejusque discipuli; alii de-
 nique complures per Ægyptum & in
 reliquis Provinciis Imperii Romani, de-
 cretis Concilii Nicæni mordicus visi
 sunt adherere. Verum quoniam istorum
 hominum mentionem feci, quoscumque
 principatu Constantii claruisse accepi;
 breviter percensebo.

CAPUT XIV.

De viris sanctis qui eo tempore in Ægypto
 floruerunt, Antonio scilicet, duobus Maca-
 riis, Heractio, Cronio, Paphnutio, Putuba-
 ste, Arsisio, Serapione, Piturione, Pachomio,
 Apollonio, Anuph, Hilarione & aliis
 pluribus.

Ordinar autem ab Ægypto, & à duo-
 bus Macariis, celeberrimis recto-
 ribus qui in Sceti & in monte regionis
 illius præfuerunt. Horum alter Ægyptius
 fuit: alter πολιτικός, id est urbicus, di-
 cebatur. Erat enim oriundus ex urbe

Alexandria. Uterque potro ob divi-
 nam præscientiam ac Philolophiam ad-
 mirabilis, & demonibus formidabi-
 lis fuit, multaque miracula & curationes
 stupendas perfecit. Egyptius quid-
 em mortuum ad vitam revocasse di-
 citur, ut cuidam hæretico pertuaderet
 futuram esse mortuorum resurrectio-
 nem. Vixit hic annos circiter nona-
 ginta: ex quibus sexaginta exegit in
 solitudine. Qui simul atque philo-
 sophari cœpisset, adhuc in juvenili atate
 constitutus ita enituit, ut puer senex
 vulgo à Monachis vocaretur; & an-
 nos natus quadraginta ad Presbyterii
 gradum evectus sit. Alter vero seriùs
 quidem Presbyter factus est. Sed om-
 nibus fere arctioris disciplinæ exer-
 citationibus est perfunctus: quarum
 alias ipse excogitaverat: quasdam ab
 aliis acceptas, tanto studio excoluerat,
 ut ex nimia cutis ariditate pili barbæ ei
 non succreverint. Per idem tempus
 ibidem philosophati sunt Pambo, He-
 raclides, Cronius, Paphnutius, Putu-
 bastes, Arifius, Magnus Serapio, &
 Piturio, qui juxta Thebæos domicilium
 habuit; Pachomius denique, qui Ta-
 bennensium Monachorum auctor at-
 que institutor fuit. Horum habitus &
 conversatio in quibusdam à reliquo-
 rum Monachorum vita discrepabat:
 ejusmodi tamen erat, quæ ad virtute-
 tem tenderet, & animum ad rerum
 terrenarum despicientiam, & ad con-
 templantationem cœlestium excitaret,
 ut cum ex corpore migrandum esset,
 alacriter ad cœlestia transiret. Pellibus
 autem vestiuntur, exemplo Helia Thes-
 bitæ, hanc ut opinor ob causam, ut ami-
 ctu pelliceo admoniti de virtute illius
 Prophetæ, flagitiosus cupiditatibus for-
 titer resistant, & tum studio illius imi-
 tandi, tum spe similium præmiorum in-
 citati, temperantiam libentius conse-
 dentur. Sed & reliqua indumenta
 Monachorum Egypti, ad cujusdam
 Philosophiæ specimen referri ajunt,
 nec temere ac sine causa ab aliis discre-
 pare. Et tunicas quidem sine manicis
 eos habere, ut manus ab injuria com-
 primendas esse doceant. Capitis autem
 tegumentum quod cucullum vocant,
 ideo gestare, ut simpliciter ac pure vi-
 vant, perinde ac pueri qui lacte nutriun-
 tur, quibus hujusmodi tiaræ imponi
 solent ad tegendum & confovendum
 caput. Cingulum vero & redimicula

ἀλεξάνδρου ἀμφὶ ὅτι μάλα θεασασθαι
 ἐγχεῖσθαι, ἕθεν προγνωσὶ φιλοσοφίας
 καὶ δαίμοσι Φοβεραὶ πολλῶν τε καὶ ἀδελφῶν
 πραγμάτων καὶ ἰαμάτων δημιουργῶν τῶν
 αἰγυπτίων λόγῳ, ὡς καὶ νεκρῶν ζωῶν ὄντων
 ἢ ἑτεροδόξων πείσῃ νεκρῶν ἀνάστασιν ἐσθλῶν
 διεβίω ἢ ἀμφὶ τῶ ἐνανθικῶν ἐτη ἐξήκοντα
 ἐκτέτων ἐν ταῖς ἐρήμοις διέτριβεν. αὐτὸν αὖτε
 φιλοσοφῆν ἀρχόμενος, ἐπινέων διὰ περὶ
 ὡς παιδαγωγέροντα ὡς τὸ μὴ μοναχῶν ἰσ-
 μάχεσθαι, τεσσαράκοντα ἐτη γεγονότα, ἤδη
 βροτῶν ζωῶν πρεσβύτερον ὁ ἕτερον, ἡγε-
 μὴν ὕστερον πρεσβύτερος ἐγγυῶ παῖδ' ἀπὸ
 χερδ' ὀσκήσεως ἐπέγραψεν τὰ μὴ αὐτῶν
 νοῶν ἀλλ' παρ' ἄλλοις ἠέκαστον ἐκ παλαιοῦ τε
 καὶ ὁρῶν ὡς ὑπὸ τῆ ἀγῶν κατεσκληκέναι, καὶ
 φύσιν τῆ χυμῆς τὰς τείχας ἐν τῶν ἡσ-
 τῶν αὐτῶν χωρῶν ἐφιλοσόφην πᾶσι δὲ τῶν
 κλείδης, καὶ κερῶν, καὶ παφνοῦ, καὶ πε-
 τεβάσθης, καὶ ἀρσίσι, καὶ σεραπίων ὁ μῆας
 καὶ πιτυρίων, ὅς ὡς τῶ θεοῖσι τὴν δὲ καὶ
 εἶχε καὶ παχώμι, ὅς δὲ χηρῆνος ἐγγυῶ τῶ
 καλαμῶν ταβεννησιωτῶν χῆμα ἢ τῶ
 ἢ καὶ πολυεῖα ἐν τισὶ παρῆλα γῶν τῶ
 λης μοναχικῆς πρὸς δὲ βίβλιν ἡμῶν ὁρῶν
 καὶ τὴν ψυχλῶ πρὸς σεραπίων, τῶν ὁπίων
 καὶ ἀφροδίτην ἀνω ἢ ὁρῶν, ἢ διμαρῶν ἐπὶ
 ἐραῖα χωροῖν, ἢ ἡνίκα τῆ σῶμα ἀπαλα-
 γεῖν διφθέρας ἢ ἀμφὶ ἐννοῶν, ἢ μῆας
 ἡλῆς ἢ θεοῖσι: ἐμοὶ δοκεῖ ὡς τῶν τῶ
 ἐκαστῶν δὲ ἐμαῖ, εἰς ἀνάμνησιν ἀλλ' αὖ
 ἑάνοις τῶν δὲ βίβλιν τῶ πρὸς φῆτε, ἀνδρῶν
 πρὸς τὰς ἐπιθυμίας τῶν ἀφροδίτων σῶμα
 τῶ χῆται, καὶ ζῆλω τῶ πρὸς αὐτῶν, καὶ ἐπι-
 ὁμοίων ἀμοιβῶν, προθυμότερον σφραγῶ
 λόγῳ ἢ τῶ ἀλλὰ ἐν δὲ μάλα τῶν ἐν ἀγῶν
 μοναχῶν, συλλαμβάνεσθαι εἰς ὑπόδειγμα
 φιλοσοφίας πινός, μὴ ἢ ὡς ἐτυχε παρῶ
 λάσθιν τῶν ἄλλων, καὶ τῶ μὴ χῆτων ἀγ-
 ριδῶ τῶ ἐν δὲ ὄσκαδ, παιδ' ὄσθης μὴ ἐπι-
 μὲς ἐχθρῶν χῆρας εἰς ὕβριν τὸ δὲ ἐπὶ τῶ
 φάλῃς σκέπασμα, ὁ κενέλιον καλεῖται
 ὡς ἐπίσης ἀκεραῖως καὶ καθαρώς βίβλιν
 γάλακτι τρεφομένους παῖσιν, οἳ αὖ τῶ
 ται τῶ ἐραῖ ἐπὶ κῆναι τὸ ἡγεμονικὸν σκέπασ-
 τε καὶ ὡς ἀδελφῶν ζῶν ἢ καὶ ἀναεῶν

ἢ μὴν τὴν ὄσφυϊ φέουσιν ἴσχυσα, ὃ ὅτι τὸς ὤμους
 ἔλας βραχίονας ἀνέχων ἐτοίμους εἶναι εἰς δια-
 κονίαν θεῶν κ' ἐργασίαν, ὡς δὲ πρὸς ἀγγελὸν ἔδωκε
 αἰτιώσῃ, ὡς πρὸς τὴν ἀλλοι ἀλλοίους ἀποδε-
 δῶκασι λόγους ἐμοὶ ὃ δὴ πρὸς τὸς εἶπεν
 ὄν γε μὴν παχὺ μίον φασι μόνον ἐν σπηλαίῳ
 τὰ πρῶτα φιλοσοφῆσαι πρὸς φανέντα ὃ ἀπὸ
 θεῶν ἀγγελον, παρὰ κελύσας ἄς νέες ἀθροί-
 σαι μοναχὸς, ἔς σὺν ἑαυτοῖς ὃ ὅτι ἔλα κατ'
 αὐτοῖς ἐν φιλοσοφίᾳ καὶ ὠρεθωκέναι, κ' χεῖναι
 κ' σὺν οἰκίῳ ἡγεμῶν ὠφελῆν πολλὰς ἀγῆν
 ὃ αὐτὸς νόμοις οἷς ἀν' ὄσφ' δὲ ὠκεῖναι ὃ ἀπὸ
 δῶλον, ἢν ἐτι φυλάτῃσιν ἐν ἑσῶ ὃ ταύτη
 γραφῇ προσέταθ' ἐ συγχωρεῖν ἐκάστω, ὡς ἀν'
 οἷς τὴν φαγεῖν κ' πιεῖν, ἔς ἐργάζεσθαι, τῆς δὲ ἴδν
 τὸς μὴ τοῖς μῆτροι ραμαλεῶν ἑξῆς ἐδίσει,
 τὰ ἐπιπινώτερα τῶν ἔργων ἐπίπρεψν. τὰ ὃ δὲ
 χεῖν, τοῖς ασκημῶν οἰκηματὰ ὃ μικρὰ
 κ' ἀσκημῶν πολλα, κ' καθ' ἑκάστον οἰκημα
 τῆς καλαυθῆν ὑπὸ ἑνα ὃ οἶκον πάντας τρο-
 φῆς μελαμαδῶν σιγῆ τὸς ἐδίειν, κ' καθ' ἑκάστω
 πρὸς τὰς τραπέζας ἐπικεκαλυμμῆς τὰ
 πρὸς ὄσφ' ὡς μὴ τε ἀλλήλους ὄσφ' ἢν τε ἀλ-
 λοπ' περὶ τ' τραπέζης καὶ τῶν προκείμενων
 ἔσθον ὃ μὴ συνδιείν αὐτοῖς, μόνον εἰ μὴ παρο-
 δῶλον ἐπιξενωθῆν τὸν ὃ συνοικεῖν αὐτοῖς βε-
 λόμενον, πρὸς ἑτέρον ἐπίπρεψν τὰ χαλεπώτε-
 ρα τῶν ἔργων ποιεῖν, καὶ ἔτω μετ' ἑαυτῶν αὐτῶν
 συνοικίας διφθέρας δὲ ἀμφιένουας, ἔς τὰ
 ἑξῆς ἐξῆς τὰς κεφαλὰς σκεπέσθαι καλαση-
 μῶν δὲ ταύτας τὰς τῆρας οἰονεὶ κέντροις
 πρὸς ὄσφ' προσέταξε χιτῶσι δὲ λινοῖς καὶ
 ἑσθῶν κερῆσθαι, ἔς ἑσθῶν σὺν τοῖς χιτῶ-
 νων καὶ ταῖς διφθέρας καθ' ἑαυτῶν, καθ' ἑμέ-
 ρας οἰκοδομητοῖς θρόνοις, ἑκατέρωθεν πε-
 ριφραγμένοις, ὡς ἐτι ἐκάστω συνέχων
 ἐμμελῶ τῆ δὲ πρῶτη καὶ τελευταία ἡμέρα
 τῆς ἐβδομάδος, ἐπὶ κοινωνίᾳ τῶν θεῶν μν-
 σελῶν πρὸς θυσιαν ἑλῶ προσίοντας, τὰς ζώ-
 νας λῶν, καὶ τὰς διφθέρας ἀποθήθεσθαι
 δὲ ἑκάστον δὲ πάσης τῆς ἡμέρας δὴ χεῖσθαι,
 καὶ πρὸς ἑσπέραν ὁμοίως τὸς αὐτῶν δὲ
 ἐμμελῶς ἐνάτη δὲ ὥρα, τελεῖτον ἡνίκα
 δὲ μετῴκειν ἐδίειν, ἐκάστω δὴ χεῖσθαι προάδων
 ψαλμὸν πᾶσαν δὲ τῶν συνοικίαν εἰς ἑ-
 καστὴν ἀρατάγματὰ διείειν, κ' ἐπινομάσαι

A illud quidem lumbos præcingens, hoc
 vero humeros sustinens & brachia, ad
 ministerium Dei & ad opus faciendum
 promptos ac paratos esse admonet.
 Nec ignoro alias istarum rerum ratio-
 nes ab aliis esse allatas. Mihi vero
 hæc dixisse sufficiat. Et Pachomium
 initio quidem solum in spelunca phi-
 losophatum esse dicunt. Postea vero
 divinum Angelum ei apparentem mo-
 nuisse, ut juniores Monachos collige-
 ret, & unâ cum illis verfaretur. Nam
 illum quidem in Philosophia mona-
 stica semetipsum probe exercuisse :
 tempus nunc esse, ut congregationi-
 bus præsidens prodesset plurimis. Eos
 autem regendos esse legibus quas ipsi
 dedisset. Porro tabulam dedisse ei
 dicitur, quæ etiamnum custoditur à
 Monachis. In ea perscriptum erat, ut
 unicuique permetteret tantum edere,
 bibere, operari ac jejunare, vel secus
 quantum posset. Et iis quidem qui
 validius comederent, opera magis la-
 boriosa imponeret: facilia vero absti-
 nentibus. Utque multas cellas ædi-
 ficaret: in singulis vero tres degerent
 Monachi. In uno autem conclavi si-
 mul omnes cibum sumerent, & cum
 silentio ederent, sedentes ad mensam
 velato capite, ita ut nec se mutuo, nec
 aliud quidpiam viderent, præter men-
 sam & apposita cibaria. Nullus vero
 peregrinus unâ cum illis vesceretur,
 nisi forte illac pertransiens exciperetur
 hospitio. Quod si quis cum ipsis vellet
 degere, is triennii spatium difficiliora ex-
 erceret opera, atque ita demum ipso-
 rum contubernio lociaretur. Ad hæc ut
 pellibus vestirentur, & capita mittis la-
 neis tegerent: quas etiam clavibus quibus-
 dam purpureis insigniri iussit. Utque
 lineis tunicis & cingulis uterentur, cin-
 ctique in tunicis ac pellibus dormirent,
 sedentes in cathedris structis, ex utroque
 latere ita clausis, ut cujusque stratum
 continerent. Ut primo autem ac po-
 stremo hebdomadis die ad altare acce-
 dentes ad sacrorum mysteriorum com-
 munionem, zonas solverent pellesque
 deponerent. Præterea ut duodecies ora-
 rent quotidie: mane scilicet sexies, &
 tantundem vespere. Noctu quoque toti-
 dem vicibus: hora autem nona ter. Ut
 cibum sumpturi, ante unamquamque
 orationem Psalmum canerent. Ut uni-
 versa congregatio in viginti quatuor
 classes dividatur, eæque ex Græcorum

ἐπιτυχῆν ἢ πάντων ὧν ᾤχετο δὲ ἐδέξθη καὶ ἄλλοις
 ἡσυχάζειν ἀγγέλα διδασκάλου πᾶσαν δρε-
 τῶν παρδουθῶν αἰ ἀλλὰ παρδουθῶν ἐν αἰ-
 γυπτιῶν μοναχῶν τοσάδε τῶς ἡμῖν εἰρήδω
 ἡδὴ ἢ καὶ παλαισὴν τὸν ἴσον τρέπον φιλοσο-
 φῆν ἡεχέλο, παρ' αἰγυπτιῶν μαθησα' διέ-
 πρεπε ἢ ἔτε ἐνθάδε ἰλαερίων ὁ θεσπέσιος
 τῶν δὲ παλαιοῖς μὲν ἰλαερίων ὁ θεσπέσιος
 νότον δὲ γάλης κέμεν ᾤχετο τὸν χιμάβρον,
 ἄε ἐπὶ θάλασσαν τῶς ἐμβολὰς ἔχων, ἐπιχω-
 ρῶς ἀπ' αὐτῆς τῆς κώμης τὴν ἐπωνυμίαν ἔλα-
 βε' γραμματικῶν Φοιτῶν ἐν ἀλεξανδρείᾳ,
 καὶ θῆαν ἀνιωνίς τε μεγάλα μοναχῆ εἰς τὴν
 ἐρημον ἦλθε καὶ συγγυμνῶν αὐτῶν, πα-
 ραπλησίως φιλοσοφῆν ἔγνω ὀλίγον δὲ χρό-
 νον ἐνθάδε διαλείψας, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν
 πατρίδα ἐν ἢ ἐνεχωρεῖτο καὶ γνώμην ἡε-
 μῶν, πολλῶν ὄντων ἐκαστοῖς τῶν ὡς ἀνιωνίων ἐρ-
 χόμενων καλαβῶν δὲ τελευτήσαντας τῶς
 παλαιοῖς, εἰς τῶς ἀδελφῶς καὶ τῶς δεομένους
 τῶν ἰσίων διένεμν' ἐδὲν ἢ πατρίδα πασι κα-
 ταλιπῶν ἑαυτῶν, διέτριβεν ἐν ἐρήμῳ ἔσω
 ᾤχετο θάλασσαν, ἀμφὶ τὰ εἰκοσι σταδία τῆς
 αὐτῆς κώμης διεσῶτι οἰκησὶς ἢ ἰσίων, δο-
 μάτιον μικρὸν, ἐκ πλίνθων καὶ φορυτῶν καὶ κε-
 ράμων καὶ εὐχότων καὶ εὐσεβῶν ἀσπεμένων ὄ-
 ρῶς τε καὶ ὑψῶς καὶ μήκῃς τοσῶτον, ὅσον
 ἐσῶτα μὲν κεκρυφέναι τὴν κεφαλὴν κέμε-
 ναι ἢ τῶς πόδας συλλέγειν ἐπ' ἀναγκῆς εἶναι
 διαπαύων ἢ εἰς τὴν ἐάντων ταλαπυρεῖν, καὶ
 εὐσῶντες κρατεῖν ἀμείλιχοι ὧν ἴσπεν ἐγκρα-
 τίας ἀκόμπε καὶ δεδοκιμασμένης, ἐδὲν
 καὶ ἴσπεν ὑπερβολῆν, ἀγωνιζόμενος πρὸς
 αὐτοῦ καὶ διψῶν, καὶ εἴγῳ καὶ πνίγος,
 καὶ πρὸς αἰάλλα παθή, καὶ θωπείας τῶς σῶ-
 μάτῳ καὶ ψυχῆς ἢν ἢ τὸ μὴ ἦσθ' σπου-
 δαῖσθ' σεμνὸς ἢ τὸν λόγον, καὶ ἐπήβολος
 ἀερέτης τῶν ἱερῶν γραφῶν ἐπὶ τοσῶτον ἢ θεο-
 φιλῆς ἐγγυεῶς ἐπὶ καὶ νῦν τῶν ἐπὶ αὐτῆς ἀφω-
 πολλῆς ἰαδῆς κάμνοιας καὶ δαυμονώιας καὶ
 ἄλλῃ παραδοξοτάτον, ᾤχετο τε κυρείους ἐ-
 πρῶτερον ἐτάθη, ἔπειτα παλαιστικοῖς παρ'
 οἰσὶν τῶν συμβάντων αὐτῶν ἐν κύπρῳ διαλείποντα τελευτήσαι, πρὸς τῶν ἐπιχωρίων
 ἐκινδύνη, καὶ ἐν πολλῇ τιμῇ καὶ θεραπείᾳ παρ' αὐτοῖς ἦν μάλα δὲ ταῦτα ἡσύ-
 χας τῶς ἀδδοκιμώτατος ἐγγυεῶτων αὐτῆς μαθητῶν, κλέψας τὸ λείψανον, διεκόμισεν

A Obtinuisse autem omnia quæ precatus fuerat; & in omni genere virtutis à divino Angelo institutum fuisse. Verum de Monachis Ægypti hæc impræsentiarum dixisse sufficiat. Sed & palestina jam tum similiter philosophari cœperat, ab Ægyptiis erudita. Florebat in ea tunc temporis divinus Hilario. Patria huic fuit Thanatha, vicus ad Austrum urbis Gaza situs, juxta torrentem, qui in mare etumpens, ab indigenis vici ipsius nomi- ne nuncupatur. Cum autem Alexandriæ Grammaticam disceret, magni Antonii Monachi visendi causâ perrexit in solitudinem. Cumque eo colloctus, pari modo philosophari decrevit. Illic vero B exiguo temporis spatio moratus, revertit in patriam. Neque enim ipsi licebat ex animi sententia quiescere, cum plurimi quotidie ad Antonium confueret. Domum reversus, cum parentes mortuos invenisset, fratribus suis ac pauperibus bona sua distribuit. Nec ex illis quidquam sibi reservans, mansit in loco quodam deserto juxta mare, qui vnginti circiter stadiis à patrio vico distabat. Habitaculum ejus erat caza ex lateribus, paleis & confractis tegulis extructum tantum latitudinis habens & altitudinis ac C longitudinis, ut stans quidem caput inclinare, jacens vero pedes colligere necesse haberet. Omnibus enim modis sese alluefaciebat ad laborum tolerantiam & ad mollitiem vincendam. Denique in probatâ ac minime fucatâ continentiâ, nemini eorum quos quidem novimus, cessit: adversus inedia, sitim, æstum, frigus, aliasque corporis & animi perturbationes atque blanditias decertans. Et motibus quidem accuratus; sermone autem gravis erat, & sacrarum Literarum diligens percrutator. Cate- D rum ita acceptus fuit Deo, ut ad tumulum ejus multi ægri ac demoniaci etiam num carentur: & quod magis mirere, tam apud Cyprios ubi primum sepultus est, quam in Palestina, ubi nunc jacet. Nam cum in insula Cypri, ubi tum degebat, mori cum contigisset, sepultus est ab incolis, magnoque honore & cultu ab iis afficiebatur. Postea vero Helychius, qui inter ejus discipulos celeberrimus fuit, reliquias ejus furatus, in

Palaestinam deportavit, & in monasterio ipsius sepelivit. Atque ex eo tempore, hujus regionis incolæ diem festum quotannis admodum celebrem ac splendidum publice agant. Hoc enim modo Palaestini honorare solent viros sanctos, qui apud ipsos vixere: exempli gratiâ, Aurelium Anthedonium, Alexionem ortum Bethagathone, & Alaphionem ex Asalea: qui cum eodem tempore sub Constantii viverent principatu, monasticam Philosophiam pie ac viriliter excoluerunt, & virtutum suarum exemplo, in urbibus ac vicis superstitioni Gentilium admodum deditis, Christianam religionem magnopere provexerunt. Per idem tempus Julianus apud Edeffam philosophabatur, severissimam quandam & ut ita dicam, incorpoream vivendi rationem aggressus: adeo ut carnis expertus, ossibus tantum & cute constare videretur, & Ephrem scriptori Syro libri de ipsius vita scribendi argumentum suppeditaverit. Porro Deus opinionem quam de illo homines conceperant, testimonio suo comprobavit, concessa ei potestate demones abigendi, & omne morborum genus curandi, idque non medicamentis, sed sola prece. Præter hunc aliis quoque multis Ecclesiasticis Philosophis regio illa inclaruit, tum in territorio Edeffendorum, tum ad urbem Amidam, circa montem Gaugalum. Ex quibus fuit Daniel & Symeon. Verum de Monachis Syriæ hæcenus: In sequentibus vero, si Deus voluerit, accuratius de iisdem dicturi sumus. Apud Armenios vero & Paphlagonas & accolæ Ponti, Eustathius Sebastianus in Armenia Episcopus, monasticæ conversationis auctor fuisse dicitur: & de arctioris vitæ disciplina, de cibis quibus utendum aut à quibus abstinendum esset: de vestibus quibus uti oporteret, de moribus denique & exacta vivendi ratione præcepta tradidisse. Adeo ut quidam affirmant, librum Asceticum qui Basilio Cappadoci vulgo adscribitur, ab isto conscriptum fuisse. Præ nimia autem severitate ad absurdas quasdam observationes prolapsus esse dicitur, ab Ecclesiasticis legibus plurimum discrepantes. Alii tamen, ipsum quidem hac culpa liberant: quosdam vero ex ejus discipulis accusant, qui nuptias damnarent

Α εἰς παλαιστίνην, καὶ ἐν τῷ ἰδίῳ μοναστηρίῳ ἐθαψέ. καὶ τὸ δὲ ἐκείνως δημοφιλῆ καὶ μαλα λαμπρὸν ἐνθάδε ἐτήσιον εὐσεβῶν ἀγαθοῖ ἐπιχώριοι ὠδε γὰρ παλαιστοὶ ἐθαψέ. καὶ ῥαίρην τὰς παρ' αὐτοῖς ἀνδρας ἀγαθὰς ἡμετέρας, ὡσπερ ἀμείλι καὶ ἀνεήλιον τὸν ἀντιδόνιον, καὶ ἀλεξίωνα τὸν ἀπό βηθαγαθωνίαν, καὶ ἀναφίωνα τὸν ἀπό ἀσαλέας· οἱ καὶ τὸν αὐτὸν γρόμφοι χρόνον, ἵππ' ἡ παρ' ἑστέρας βασιλείας δισσεβῶς καὶ ἀνδρείως ἐν φιλοσοφίᾳ ἐπολιθίσαντο, καὶ ταῖς οἰκείαις ἀρεταῖς ἐβλῆμιζέσασιν ἀγαθαῖς τῆδε πόλεσι καὶ ἡμεῖς, εἰς ἐπίδοσιν ἡγαγον τῷ θεοσεβῶν καὶ ἐκείνο καὶ εὐβελιανὸς ἀμφὶ τῷ ἔδωσαν ἐβλοσόφῳ, ἀκρίβειά τε, καὶ οἷα ἀσωματῶν ἀγωγῇ καὶ πολυεῖᾳ ἐπιχρησάσας, ὡς ἐκαστα σαρκῶν ὁσέοις καὶ δέρμα πδοκῆν συνεσάντο καὶ ἐφεσῆμι τῷ σῶμα συγγραφεῖ παρ' ἑστέρας γράσας πωραγματίας τῆς καὶ τὸν αὐτὸν βελῶ ἀφηγήσασιν· ἐπεὶ ἡ φιλοσοφία θεὸς αὐτοῖς ὡς αὐθροπιοι παρὶ αὐτῶν ἐδόξαζον, δαίμονας αὐτοῖς λαύνην καὶ πανδοκῶν νόσων ἰάσας, αὐτῶν ἐρησάμενοι, ἔφαρμάκοις πῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῷ καθ' ἑστέρας ἐπιτέτῳ καὶ ἄλλοις πολλοῖς ἐκκλησιαστικοῖς φιλοσόφοις, τὸ τῆδε ὑπὸ καὶ ἰηνακῶτα διέπρεπε, καὶ ἄτε τὸν ἐδεσθῶν νόμον, ὑπὸ τῆν ἀμειδωνῶν πόλιν ἀμφὶ τὸ γαγγάλιον καλέμερον ὄρθ' ἂν ἦσιν δαμιλῶν καὶ μεσῶν· ἀλλὰ παρὶ τῶν ἐν σῶμα μισθῶν (αὐδὲ εἰρηδῶν ἡν' τελεώτερον ἦ, εἰ ὁ θεὸς θελῶσθε, τοῖς ἐξῆς εἰρήσεται παρὶ αὐτῶν δαμιλῶν καὶ παφλαγόσι, καὶ τοῖς πρὸς τὸν πόλιν αὐτῶν λέγεται δισάθιος ὁ τῆν ἐν σῶμα τῶν ἀρμενικῶν ἐκκλησιῶν ἐπιεργηδίσας, μοναχικῶν πῶν τείας ἀρξάσιν ἐτ' ἐν ταῦτη σαρκείας αὐτῶν ἐδεσμάτων τῶν ὡν χρεῖ μείεχιν καὶ ἀπεχρῆ καὶ ἐδῶ ἦτ' ἢ δ' εἰ κε χρεῖδῶν καὶ ἡδῶν καὶ τῶν λιλίεας ἀκρίβειας εἰσηγήσῳ γρόμφοι ὡς τῷ ἐπιγεγραμμῆν βασιλείας τῶ κατὰ παδόκα ἀσκητικῶν βίβλων, ἰσχυρῶν ἐσῶν τῶνας αὐτῶ γραφῶν εἶναι· λέγεται ἡ πῶ δὲ πῶ λῆς ἀκρίβειας, εἰς σαζαλόγους ἐπιεργηδὸν ἐκπεσεῖν, παντελῶς ἀπαδέσας τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων οἱ δ' ἐ αὐτὸν μὴ τῶ ἐγχαλιματῶ δ' ἔξαιεσῶν· ἐπαίπῶναι δὲ τῶνας τῶ αὐτῶ μαθητῶν, ὡς γὰρ μὴ κατὰ μεμφομενῶν

κ' ἐν οἴκοις γεγαμηκότων δι' ἑαυτῶν παρρησια-
 μένας, κ' τὰς γεγαμηκότας προσβύβερτας ὑπερ-
 φρονήσας, κ' ἐν κυριακαῖς ἡμέραις νηστύον-
 τας, κ' ἐν οἰκίαις ἐκκλησιαστικαῖς, κ' τὰς κρέα-
 ἐσθλὰς ἐδελυθημένους. Ἐχθρῶνας μὴ συνή-
 θεις καὶ σοφὰς μὴ ἀνεχομένους ἀμφιένουσ'·
 ἔστι δ' ἡ ἀσκήσιος ἡμετέρας, ἀλλὰ πλεί-
 ονα νεώτεροις ἐκ τετρεῖς ἢ πολλὰς γυναῖ-
 κας ἀπαρτίζοντας καὶ ἀλιπτῶν τὰς ἀνδρας·
 ἢ ἐγκρατῶν μὴ δυνάμεναι, μοιχείας
 ἀμαρτῶν ὡς δ' ἀποφασίς θεοσεβείας, τὴν κε-
 φάλην ἀποκείρατος, καὶ ἀλλοίως ἢ γυναικί
 πρέπ' ἀνδράσι ἢ σὺν ἡμετέροις ἀμφιένουσ' διαδὴ
 ταῦτα, ἵνα πλοισι χάριτας ἐπιτόπους συνελθεῖν
 δι' ἄγαθῶν τῆ μητροπόλεως παφλαγόνων, κ'
 ἀλλοίως αὐτῶν ὑψηλῶν τῆς καθολικῆς ἐκ-
 κλησιαστικῆς, εἰ μὴ κ' ἵνα ὅπως τῆς συνόδου ἕκαστον
 τῶν ἀειμένων ἀποκρυβῶσιν· ἐντελευτηθεὶς δὲ
 λόγῳ, δις ἄξιον ἐπιδιδύνμενον ὡς ὁκτα-
 σταθμῶν ἕνεκα, ἀλλὰ τ' ἵνα θεὸν ἀσκήσεως εἰσ-
 ηγήτο ταῦτα κ' ἐπιηδύθωι, ἀμείψαι τὴν
 εὐλοῦν, κ' παρρησιαστικῶς τοῖς ἀλλοῖς ἐρεῦσι ὡς
 παρρησιαστικῶς τοῖς ἀλλοῖς ἐρεῦσι ὡς
 βίου ὑπάρχων, κ' ἐπιλόγοις ἐθαυμάζετο ἰοδὲ
 ἀλλοῖς εἰπὼν· ἐχθρῶν ἐγγὺν μὴ εἶδ' ἑνός· εἰ δὲ
 ἢ τὴν ἐπιτόπου ἐπιστήμην ἐξήσκησ'· τὸ δὲ
 κ' ἵνα θανῶσιν, κ' κείθην ἰκανῶτα ἵνα ὡς
 καὶ πολλὰς τῶν ἐκπερδομένων ἀνδρῶν ἔγυ-
 ναικῶν, μεταπέσαι σωφρονα κ' σπερδαῖον
 βίου ἀναλαβῶν· φασὶ γοῦν αὐτῶν, ἀνδρα-
 τῶν καὶ γυναῖκα κατὰ θεομὸν ἐκκλησιαστικῶν
 παρρησιαν παρρησιαστικῶν, καὶ εἰς ταυτὸν
 σπουδαῖα διαβαλλομένους, σπερδαῖον τῆς
 παρρησιαστικῆς οὐμίας παύσαι· ἀποδύχον-
 τας μέγα ἀνομιώξαι, κ' εἰπὼν, ὡς κ' νόμον
 αὐτῶν συνοικῆσαι γυνή, τὰς παρρησιαστικῶν
 σπουδῶν λόγους ἀκῆσασα αὐτῶν, συνουσίας ἀπέ-
 ρχετο, ἡς γαμειαῖς θέμις πρὸς ἰδίους ἀνδρας
 συνοικῆσαι τὰς ἢ παρρησιῶν συνουσιαστικῶν
 ἀλλοῖς, ἀδελφῶν ἀποφθῆναι τὴν αὐτῶν παιδῶν
 τὰ δὲ τοιαῦτα, τ' ἵνα τὸ κλίμα ἀκριβῶς
 μοναστικῆς ἀγωγῆς δέχνηται ἡμετέρας λόγῳ
 ἡμετέροις ἢ κ' ἡμετέροις, κ' ὅσοι τὴν καλεμένην
 ἀρετὴν οὐκ εἴδωσι, εἰ καὶ ἀπέεραλοι ἐτι μο-
 ναχικῶν συνοικῶν ἦσαν, ἀλλ' εἰ παντελῶς

A rent, & in ædibus conjugatorum orare
 recusarent, & Presbyteros qui uxores
 duxissent, contemnerent; & diebus do-
 minicis jejunarent; & in privatis ædibus
 collectas agerent; & eos qui carnes ede-
 rent averfarentur: & tunicas quidem, ac
 vestitum vulgo ab omnibus usurpatum
 indui detrectarent: peregrina vero &
 inuitata veste uterentur, aliaque hujus-
 modi plurima innovarent. Unde mu-
 lieres haud paucas in fraudem inductas,
 viros suos deleruisse ajunt: easque cum
 se postea continere non possent, adulte-
 rium commisissent: quasdam vero, pietatis
 prætextu comam torondisse, & secus
 B quam mulieres deceret, virili habitu in-
 dutas fuisse. His de causis cum Episco-
 pi finitimi Gangris quæ Metropolis est
 Paphlagoniæ, in unum convenissent,
 eos ab Ecclesia Catholica alienos esse de-
 creverunt, nisi supradicta dogmata si-
 gillatim condemnarent. Ex eo vero
 tempore ajunt Eustathium, ut ostende-
 ret se non arrogantiam causâ, sed divinæ
 disciplinæ studio ista introduxisse & ex-
 ercuisse: mutata veste, eodem quo ex-
 teros sacerdotes cultu deinceps in pu-
 blicum processisse. Talis tantusque cum
 esset in citiore vita, in sermonibus
 quoque admirationi fuit. Et tamen
 si verum dicere licet, non admodum
 valebat eloquentia. Neque enim in
 arte dicendi se exercuerat. Verum
 ingenio fuit prorsus mirabili, & ad per-
 suadendum aptissimus; adeo ut multos,
 tam viros, quam mulieres quantum cor-
 pore facientes, ad modestam castio-
 remque vitam traduxerit. Denique cum
 vir quidam & mulier juxta Ecclesiæ ri-
 tum virginitatem profitentes, accusa-
 rentur quod simul cubarent, ipse ope-
 ram dedit ut eos ab hujusmodi consue-
 tudine revocaret. Quod cum impetra-
 re ab eis non potuisset, ingemuisse dici-
 tur, ac dixisse: mulierem legitime nu-
 ptam viro, auditis aliquando sermoni-
 bus quos ipse de castitate habuisset, à
 congressu viri qui mulieribus legitime
 nuptis permittitur, posthac abstinuisse.
 Ipsos vero qui illegitime sibi invicem
 miscerentur, eloquentiæ suæ infirmita-
 tem coarguere. Hunc igitur in illis
 tractibus monasticæ disciplinæ aucto-
 rem fuisse perhibent. Thracas autem
 & Illyrii, & quicumque Europam in-
 colunt, quamvis monasticarum Con-
 gregationum adhuc expertes essent,

U u u

viris tamen Philolophis non erant pe-
nitus destituti. Nam tunc temporis,
celebris apud illos fuit Martinus: qui
Sabariae quod oppidum est Pannoniae,
nobili genere ortus, primum quidem
splendide militavit, & orationes duxit.
Sed cum Dei cultum omnibus rebus
prætulisset, Philolophicam vitam secta-
tus est. Habitavit autem initio quidem
apud Illyrios: Verum pro Doctrina fi-
dei forti animo decertans, postquam
deprehendit quosdam illarum partium
Episcopos opinionem Arii fovere, insi-
dias passus, ac se penumero publice ver-
beratus, inde expulsus est. Cumque
Mediolanum venisset, ibi solitarius vi-
xit. Sed cum Auxentius Episcopus, qui
& ipse de fide à Nicænis patribus pro-
mulgata non recte sentiebat, ei insidia-
tus fuisset, inde abcessit. Et in insulam
quam Gallinariam vocant profectus, illic
aliquamdiu vitam egit, radicibus her-
barum contentus. Est autem hæc insu-
la exigua ac deserta, in Tyreno mari
sita. Postea vero Turonensis urbis Epi-
scopus est constitutus. Porro tantâ mi-
raculorum gratiâ præditus fuisse tradi-
tur, ut & mortuum suscitaverit, & alia
signa ediderit, Apostolicis nullatenus
inferiora. Per idem tempus in illa Im-
perii parte Hilarium quoque vixisse ac-
cepimus, virum tum vitæ, tum doctri-
næ causâ plane admirandum. Qui qui-
dem ob studium veræ fidei, commune
cum Martino exilium sustinuit. Et hæc
quidem de viris qui tunc temporis in
pietate & in Ecclesiastica institutione
egregie philosophati sunt, prout com-
peti, memoria mandavi. Multi præter-
ea admodum docti & eloquentes viri,
eodem tempore in Ecclesiis floruerunt.
Inter quos celeberrimi fuerunt, Euse-
bius Emisæ Ecclesiæ Episcopus, Titus
Bostrensis, Serapio Thmuis, Basilius
Ancyrae, Eudoxius Germaniciae, Aca-
cius Casareae, & Cyrillus Hierosolymo-
rum Episcopi. Indicium autem Doctri-
næ illorum vitorum, libri sunt ab iisdem
conscripti & ad posteros transmissi,
multi profecto atque mirabiles.

Φιλοσόφων ἀνδρῶν ἡτύχην ἐγνωσθέντα
ἴτε παρ' ἀλλοῖς μαρτυροῦντες ἀπὸ Καίσαρος
τῆς Πανωνίας ἐπίσημον ἦν τὸ γένος ἐκείνου
δὲ λαμπρῶς ἐρελευσάμενον, καὶ συναρχμα-
τάρχης ἐγγέστον προσημίας τὸ πᾶν, τὸ
φιλόσοφον μετὰ βίον διετέλει τὰ πρῶτα
παρ' ἰλλυριοῖς· ἐπεὶ δὲ προθύμως τὰ ἐρε-
δόγματ' ἀγωνιζόμενος, τινὰς τῶν ἐκείνου
ἐπισκόπων ἐφώρεσε τὰς δόξας Φρειδιανῶν ἐπι-
ελευθεῖς καὶ πολλὰς δημοσίας τυπῆται
ἐξ ἡλᾶθης καὶ εἰς μεδιολανὸν ἐλθὼν, καὶ
ἐαυτὸν διετέλει ὑπεχώρησε τεύθειν ἐπι-
λενόμενον, ὡς ἀντιθέτως ἐπισημίας
ἀντιύγιως ἐχούσας ἐπὶ τῶν πρῶτων
καὶ συναρχματάρχης καὶ ἐπὶ τῶν χροῶν ἐπι-
βοιωτῶν δόξας, νῆσον ὠκισεν τῆς γα-
ληναιῶν καλῶσι· μικρὰ δὲ αὐτῆ καὶ οὐκ
ἐπὶ τῶν τυρηνικῶν πελάγῃ καίμαται· ἡ-
νὴ δὲ ὑπερον καὶ ἐπισκοπὴν ἐπέβλεπεν τῶν
ταύρακίνας ἐκκλησιῶν ἐπιτοστον δὲ τῶν
μακρογυῖας προελθὼν ὡς ἀδεδόξαι, καὶ
κερὶ γέγειραι πισθίως, ἀλλὰ τε σημεῖα ἐπι-
τελέσαι ἀποστολικῶν ἐλθ' ἀπόμνημα καὶ ἐπι-
τύποιον, ἐν τῷ ἴτε καὶ ἰλαρίον γένος πρῶτον
λήφαμεν, ἀνδραβίω καὶ λόγῳ ἐπισημίας
ὡς μαρτυρῶν τῆς φυγῆς ἐκονῶντες διὰ τῶν
ἐπὶ τὸ δόγμα σπευδὼν ἀνδρῶν ἡνὴ ἐπι-
ρεῖ, αἴτε ἐν δισθεῖα καὶ ἐκκλησιαστικῶν
θεσμῶν φιλοσόφων, τὰ δὲ ἐγνωσθέντα
ἴτε ὑπερφύως ἢ πολλοὶ καὶ μάλα ἐπιση-
μοὶ καὶ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκ ταῖς ἐκκλησια-
στικῶν ἐπισημότησιν δὲ ἐν ταύταις ἐγνω-
σθέντα, δισθεῖς ὅτι ἐμῆς ἱερωσύνης ἐπι-
πᾶσας, καὶ ἴτε ὁ βόσρης, καὶ σερᾶπιοῦ
ὁ θυμαῖος, βασιλείος τε ὁ ἀγχυρας, καὶ
δοξίος ὁ γερμανίας, ἔσθ' ἀνακίος ὁ καίμα-
ρείας, ἔσθ' κύριλλος ὡς τὸν ἱεροσολυμοῦ ἐπι-
νον ἐπέβλεπεν σύμβολον τῆς αὐτῆς
δέας, αἱ συνεγεράσαντο καὶ κατὰ ἐκκλησια-
πολλά τε καὶ λόγῳ ἀξία.

A

Κεφ. ιε.

CAPUT XV.

Πει διδυμο τῷ τυφλῷ καὶ πει ἀτίτῳ τῷ ἀφίτινῳ.

De Didymo cæco & de Actio hæretico.

ΥΠὸ δὲ τῶτον τὸν χρόνον καὶ διδυμὸς ἐκκλησιαστικὸς συγγραφεὺς διέπρεπε, περὶ αὐμοῦ ἐν ἀλεξανδρείᾳ τῶ ἱερῶ διδασκαλεὶ τῶ ἱερῶν μαθημάτων ὀντάτω δὲ καὶ παιδοδαπὴ σοφία ὤκει, ποιηαίτε καὶ ἠποιοεες, ἀστρονομία τε καὶ γεωμετρία καὶ ἀριθμοί, καὶ δόξαι φιλοσόφων πάντων δὲ καὶ μόνω καὶ ἀκοῇ εἰδῆσθαι ἐκλήσατο νέου γὰρ ἐπιτιφλὸς ἐγγυέο ἐν τῇ πρώτῃ πῶρα τῆς μαθησεως τῶ στοιχείων ἤδη δὲ εἰς ἐφηβικῶς τελῶν, ἐπεθύμῃσε λόγον καὶ παιδείας καὶ τοῖς ταῦτα διδάσκουσι φοιτῶν, ἠκροῦτο μόνω καὶ ἐπὶ τοσῶτον ἤλθε σοφίας, ὡς καὶ τῶν ὄν τοῖς μαθημασι σχολίων θεωρημάτων ἐφικῶσαι λέγεσθαι ἢ τῶς χαροχθῆρας τῶν γραμμάτων, σαυδι κατὰ χαραχθῆρας εἰς βιβλῶ, ἐκμαθεῖν τοῖς δακτύλοις ἐφαπτόμεν, συλλαβὰς δὲ καὶ ὀνόματα καὶ ἀλλοῖα ἐφεξῆς, κατὰ τὴν ἴδιν καὶ συνεχεῖ ἀκροῦσθαι καὶ ἀναμῆσαι τῶν ἀκοῇ θεωρημάτων ἡ δὲ εἰς τὸ τυχὸν θαῦμα καὶ πολλοὶ κλέουσι ἀνδρῶς εἰς ἀλεξανδρείαν παρεγγίνοντο, ἀ μὴν αὐτῷ ἀκουσόμενοι, οἱ δὲ, ἰσορήσοντες μόνω ἐλύπει δὲ εἰ μελείως τῶς δρεῖς, καὶ δόγματι τῆς ἐν νικαία συνόδου συνεισάμεν, ἐπειθε γὰρ βραδύως, εἰ βία λόγων ποιοῦσθαι δοκῶν ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἀγανπέρας, ἕκαστον αὐτῶν ὀνοεὶ κελίω καὶ τῶν ἀμφιβόλων τοῖς δὲ ἀπὸ τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἀεισπάδας ἡ δὲ ἐπὶ αὐτῶν, καὶ τὰ ἄγμματα τῶν ἐν αἰγύπτῳ μοναχῶν, ἐ ἀλλῶν ὀ μέγας ὄν σασι τότε ἐπὶ μαθητεία ἀθανασίως πῶρα ἐν τῆς ἐρήμῃ ἀπαχρῶμενον εἰς ἀλεξανδρείαν, ἡ δὲ πρὸς αὐτῶν εἶπεν εἰ χαλεπόν, εἰ δὲ λύπησ ἀξίον ὡ διδυμε, ὀφθαλμοῖς δὲ σὺ δὲ σὺ σε, ὡν μετεσι σαύρας καὶ μυστι ἐ τοῖς διτελέσι ζωοῖς μακάριον δὲ ἐ χαρίων, ὅτι ἀπαπλησίως ἀγγέλοις τοῖς ὀφθαλμοῖς ἔχῃς, δι' ὧν τρανώσ τὸ θεῖον κατανῶσ, ἐ τὴν ἀληθῆ γνῶσιν ἀκριβῶς ὀρεῖσ

Subidem tempus Didymus quoque Ecclesiasticus scriptor floruit, scholæ factarum disciplinarum in urbe Alexandria prefectus. Hic omnis generis scientiâ pectus suum impleverat. Nam & Poëtas & Oratores; Geometriam & Philosophorum opiniones callebat. Harum autem omnium rerum notitiam sola mente atque auditione erat affectus. Etenim adhuc puer cum prima elementa disceret, luminibus orbatus est. Postea vero pubertatis annos ingressus, liberalium disciplinarum cupiditate exarsit: earumque doctores frequentans, aures tantum commodabat. Tantum tamen in omni eruditione profecit, ut difficillima quoque Mathematicæ theoremata perceperit. Fertur autem literarum formas in tabula altius incisas, digitis solum pertractando didicisse: syllabas item & nomina, ac reliqua deinceps, sola mentis comprehensione & assidua auditione, rerumque quas audiverat recordatione percepisse. Fuit autem non vulgare miraculum. Multique fama ejus impulsi, Alexandriam se contulerunt: alii ejus audiendi, alii tantum visendi causâ. Caterum Arianos non mediocri dolore afficiebat, dum Synodi Nicænæ doctrinam assereret. Persuadebat enim facillime; idque non sermone violentiâ, sed pro ea qua valebat persuadendi facultate, unumquemque illorum velut arbitrum controversiæ constituens. Omnes autem Catholici, singulari benevolentia cum complectebantur. Sed & Monachorum agmina in Ægypto degentium, cum magnopere laudabant, & magnus ille Antonius. Quem quidem ferunt, cum Alexandriam eo tempore venisset, ut Athanasii fidem suo testimonio comprobaret, Didymo hæc dixisse: Non est grave, nec dolendum, ὀ Didyme, quod oculis careas, quibus lacertæ, mures & vilissima prædita sunt animalia. Sed beatum potius & jucundum est, quod perinde atque Angeli oculos habeas, quibus Deum perspicue contempleris, & veram notitiam exacte percipis.

Uuu ij

Porro apud Italos & illarum partium incolas, ob eximiam præstantiam Latinæ facundia celebres tunc fuerunt, Eusebius, & Hilarius jam supra memoratus: cujus de fide & adversus hæreticos probatissimi libri circumferri dicuntur: Lucifer quoque, quem propriae sectæ ipsius nomine nuncupate auctorem fuisse perhibent. Eadem tempestate apud hæreticos Actius admirationi fuit: vir Dialecticæ & ratiocinandi peritus, & in disputando exercitatus, eique studio supra modum addictus. Caterum eo quod temere & audacter de Deo disputaret, a plerisque nominatus est. Hunc initio quidem Antiochiæ in Syria Medicum fuisse dicunt, & cum Ecclesiam studiose frequentaret ac de sacris scripturis differeret, innotuisse Gallo, qui tunc temporis Cæsar erat, & religioni plurimum favebat, & viris pietatis studiosis admodum delectabatur. Et quoniam hujusmodi disputationum causâ ad Cæsaris familiaritatem pervenerat, hoc doctrinæ genus, ut verisimile est, studiosius excoluisse, quo amplius placeret Cæsari. Dicebatur enim universam Aristotelis Philolophiam accurate didicisse, ejusque magistros audivisse Alexandriæ. Præter hos alii quoque plures erant, tum ad docendam idonei: Verum omnes percensere difficile est. Nemini porro molestum videri debet, quod quosdam ex iis qui supradictarum hæresum vel principes vel fautores fuerunt, laudibus affecerim. Illos enim ob facundiam quidem, & ob vim ac vehementiam in differendo, admirabiles fuisse fateor. De Doctrina vero ac Fide judicent ii, quorum id jus Pontificumque est. Neque enim propositum mihi fuit ista scribere: neque id Historiæ convenit, cujus munus est res ipsas exponere, nihil adjiciendo de suo. Quotquot igitur seu Latino, seu Græco sermone usi, Doctrinæ & Eloquentiæ laude tunc temporis floruerunt, quos quidem accepimus, in supradictorum numero exponantur.

Ἐμὴν δὲ ἀλλὰ καὶ τῶν ἰταλῶν καὶ τοῖς ἀνατολί-
 τοῦ ὑπὸ πικρῶν οἰκιστῶν, ἐπὶ δὲ τῆς παλαιῆς λαογραφίας
 δὲ κερρεπον, δισέβει. Ἐὶ ἰλαρί. ὁ δὲ ἡλικίας
 ἔπειτα πίστεως καὶ πρὸς τὰς ἑτεροδόξους φασὶν
 διδοκίμους φέρεται λόγους καὶ λαοκίμους. α
 διέβητο γράμματα λέγει τῆς οὐρανίας ἀπο-
 στροφῆς ἐν τῷ δὲ αἰτί. Ἐπρὸς τὸν ἑτερο-
 δόξων ἐθαυμάζετο, διαλέκτικος ἰσῶν, ἡ τοῦ
 λογισμοῦ ἀικανός, ἔπειτα ἐπίδασ τῶν ἰ-
 γων ἐχολακῶς, καὶ ἀτεχνῶς ταῦτα ἀποκρί-
 ζαν. ἀμελέτοις ῥαδίως ἀπὸ τοῦ διὰ
 Β γόμην. ἀπὸ παρὰ τῶν πολλῶν ἰταλι-
 ζετο. φασὶν ὅτι ἀυτὸν ἰσῶν ὄντα τὰ πλείστα
 ἀνισοχέα ἰσῶν σύρων, ἀποκρίσας ὅτι ἰσῶν ἐκεί-
 σίας φοιτῶντα, καὶ ἀπὸ τῶν ἰσῶν γραμ-
 διαλεγόμενον, γνώριμοι γράμματα γὰρ ἔλα-
 σαι ὄντι. ὅτε, πολλὰ ποιημάτων λαογραφί-
 φησκίας, καὶ τὸ δισέβειας ἐπιμελεῖσθαι
 ἀγαθὰ χαιροῦν. ὡς ὅτι ἐκὸς ἀποφασίσει
 διαλέξεων, φίλον αὐτῶν γράμματα, ἀσπι-
 ναι τὰ τοῦ εἶδος ἰσῶν λόγων, ἵνα μάλλον ἀπο-
 σκη. ἐλέγετο γὰρ καὶ διὰ τῶν ἰσῶν ὁμοίως με-
 C τημάτων ἐλθεῖν, καὶ ἐν ἀλεξανδρείᾳ φησὶ
 σαι τοῖς ἰσῶν διδασκάλους καὶ ἑτεροδόξους
 ἐλάττας, πλὴν ὅτι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἰσῶν
 ἰκανοὶ διδασκῆναι καὶ διαλέγεσθαι ἀπὸ τῶν ἰσῶν
 γραφῶν ἀπαριθμήσασθαι δὲ πάντας, ἔφη
 μὴ τῶν ἰσῶν καλεῖσθαι εἶναι δόξην, ὅτι ἰσῶν ἰσῶν
 μῶν ἀίρεσεων ἢ δόχην ἢ σπασίας ἢ
 νομῶν, ἐπαινεσας ἔχω διγλωσσίας ἰσῶν
 κεν καὶ ἐν τοῖς λόγοις ἀνότη. Ἐπιμα-
 σίας ἐν αἰσθησιμῶν. δογματῶν ἰσῶν
 D νίτωσαν οἷς ἔστο ποιῶν θέμις. ἐπὶ τῶν
 συγγράμματα περὶ θέμην, ἐπίστας περὶ
 ἢ ἔργον, μόνον τὰ ὄντα ἀφηγησῶν, μὴ δὲ
 ἐπίστας ὅσοι μὲν δὴ τῶν παρὰ τῶν ἰσῶν
 μὲν, τῆ ῥωμαίων καὶ ἑλλήνων φωνῆ κεχρη-
 νοί, ἐπὶ παιδὸς καὶ λόγους ἐν δόξαισι τῶν
 νοῖο, ἐν τοῖς εἰρημνοῖς τέλει χθ.

Κεφ. 15.

Περί τοῦ ἁγίου Ἐφραίμ.

CAPUT XVI.

De sancto Ephraim,

Ἐκείνη πάντας παρδοκιμῆν, καὶ ἐς τὰ
 Ἐμάλις τῶ καθόλου ἐκκλησίαν σε-
 μινῶν, Ἐφραίμ ὁ σὺν ὅ· ὅς ἐν Νισίβειος ἢ
 τῆ τῆδε χωρίον τὸ γῆ· εἶχεν· ἐν φιλο-
 σοφίᾳ ἡ μοναστικῇ τὸν βίον δεασκίνας, ἔτε
 ματῶν, ἔτε παρδοκίμης τοῖστ· εἶναι,
 δεαπῶς ἐπὶ ἰοῦστον παιδείας κῆ τῶ σὺρων
 φωνῶν ἐπέδωκεν, ὡς φιλοσοφίας μὲν τῆ
 κερῶν ἐφοκῆσαι θεωρημάτων δικολία δὲ
 καὶ λαμπροῦ λόγος, καὶ τῶ πυκνῶ καὶ σώ-
 φρονι τῶ νοημάτων, ὑπερβαλέει τὸς παρ
 ἑλλῆσι διδοκιμώατες συγγραφίας· ἔτω
 γῆ τῶν μὲν, εἶπς πρὸς τῶ σὺρων ἢ ἑτέρων
 γλωτῆν μετὰ ἀλλοῖ (α γράμματα, κῆ τῶ
 καρυκίαν, ὡς εἶπεν, ἀφίλοισ τῶν ἑλλῆνικῶν
 γλωτῆμάτων, ἀνῆκα φωροῖται, κῆ παρ-
 τερας ἀπορρεῖ χερῶν· ἐπὶ δὲ τῶν Ἐφραίμ
 λογῶν, ἔχ· ἔτος· παρῶν τῶ γῆ αὐτῶ καὶ
 εἶπεν ἰν, ἀ συνεγεῖ· παρῶ πρὸς ἑλλῆνίδα
 φωνῶν ἐρμηνεύσει· καὶ ἐπολυ δόδοι τῆς
 ἐν ὡ πέφυκει δρεῖης· ἀλλὰ κῆ ἑλλῆν ἀναγι-
 νωσκῶν, ἐπίσης τῶ σὺν ὅ· εἶναι θαυμά-
 ζῆται ἀμείλις καὶ βασιλῆς, ὁ τῶ καπ-
 παδοκῶν μῆροπολι μῆ ταῦτα ἐπισκοπή-
 σης, ἢ γῆ αὐτῆ τὸν ἀνδρα, καὶ τῆς παρδοκίμης
 ἐπιμασῶν ὡς ἐμοὶ δικαίως κατὰ φαινῆται
 καὶ παρῶ τῶν ὅτε παρῶ ἑλλῆσι ἐπὶ λόγοις
 ἡμαζομένων ταύτην τῶ μαρτυρίαν
 ἀπαρκαῶσαι τὸν Ἐφραίμ, διὰ τῆς τῆ
 βασιλῆς φωνῆς εἶνεχθεῖσαν, ὡς τῶν καὶ
 αὐτῶ πάντων ἑλλογμῶτες· γεγενῆδες συν-
 ὁμιλοῦνται λέγειν δὲ ὡς πάσας ἀμφὶ
 ἡμετεροῦς μυριάδας ἐπῶν συγγραφῆται,
 κῆ μαθητῶν ἐρχομένων πολλῶς, σπερδῆ τῶ
 αὐτῶ παιδεύων ἑλλῆσῶνας· ἐπισκοπῶτες
 δὲ ἀεθῶν καὶ ἰνὸδοι, ἀεθῶν τε ἑ μα-
 ρῶν κῆ συμεῶνα· ἐφ· οἷς μέγα ἀνχῆσιν οἱ σὺ-
 ρων παῖδες, κῆ ὅσοι τὴν παρ· αὐτοῖς παιδείαν
 ἠκεῖσαν· ἐπίσης δὲ παυλωνῶν, καὶ δρα-
 καδ· ἐπανῆσιν ἐπὶ ἀγγλωτῆ· φασὶ δὲ
 τῶν ὑγιῶν δογματῶν διαμαρξίῶν αὐτοῖς.

OMnium vero laudem supergressus esse, & Catholicam Ecclesiam plurimum exornasse videtur Ephraim Syrus. Qui Nisibi natus aut in aliquo ejus territorii loco, in monastica Philosophia ab incunte aetate sese exercuit. Et cum nec ab ullo doctus fuisset, nec spem antea fecisset talem se aliquando futurum, repente in Syrorum lingua ad tantam eruditionem pervenit, ut philosophiæ quidem difficillima quæque theoremata facile perciperet: facultate vero ac splendore orationis, & sententiarum crebritate simul atque sapientia, Græcorum Scriptores longo intervallo superaret. Etenim istorum quidem scripta, si quis in Syriacam aut aliam linguam converterit, & condimenta, ut ita dicam, Græci lepōris abstulerit, statim deprehenduntur, & pristinam gratiam amittunt. In libris autem Ephraim, idem non accidit. Nam & ipso adhuc superstite libri ejus in Græcum sermonem translati sunt, & usque adhuc tempus transferuntur: nec tamen a domestica ac nativa præstantia multum recedunt. Sed cum Græce legitur, non minus admirationi est, quàm dum Syriace. Denique Basilii qui postea Cæsareæ Cappadocum Metropolis Episcopus fuit, virum hunc admiratus est, & eruditionis causâ magnopere suspexit. Quamobrem non immerito Ephraim mihi videtur hoc laudis testimonium quod ore Basilii prolatum est, ab omnibus simul qui doctrinæ causâ inter Græcos eo tempore claruerunt, communi consensu retulisse: quippe cum Basilii, omnium sui temporis eloquentissimus fuisse ab universis comprobetur. Dicitur potro circiter tricies centena versuum millia in universum scripsisse: multosque habuisse discipulos qui doctrinam ejus studiose æmulati sunt. Inter quos nobilissimi fuerunt Abba, Zenobius, Habraam, Maras atque Symeones: Quibus Syri, & quicunque apud Syros exquisitioris doctrinæ studiosi fuerunt, magnopere gloriantur. Non secus Paulonam & Aranad eloquentiæ causâ celebrant: eos tamen à vera fidei doctrina aberrasse dicunt.

U u u iij

σέβας· καὶ ἡ θρησκεία ὁσημέραι ἐπεδίδεν, ἢ ἡλῶ τε καὶ ὄρετῆ, καὶ ἀδρόξοις πρὸς ἑσ-
 σω ἱερῶν καὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν φιλοσό-
 φων, εἴθηα καὶ πρὸς ἑαυτῶν μείηγε τῆς
 ἑλληνικῆς τερφείας, τὴν ἑλληνιστὰς σω-
 λαμείαν τοῦ ἵερός ἐπίδοσιν τέτων καὶ οἰβασι-
 λείας, ἐχ' ἤτιον ἢ ὁ πατὴρ ἀεὶ τὰς ἐκκλησίας
 σπυδαζόντες, καὶ κληρικῶν καὶ παιδῶν ἀν-
 τῶν καὶ οἰκείας ἑξαίρετοις τιμαῖς καὶ ἀτελεί-
 ας γεραίροιντες, καὶ τοῖς πατεροῖς νόμοις
 ἐπιτηφίλοισι, καὶ οἰκείας τιθέντες νόμους
 καὶ τῶν ἑσθῶν, ἢ ζῶνα φερὰ πῶν, ἢ ἄλλως
 ἑλληνικῶς θρησκείαν ἐπιχρῆστων· ἵνα ὅ-
 τος παλαιὰ κειμένης ἐν πόλεσι καὶ ἀγροῖς
 κελύδαι ἀποστέταξιν· τὰς δὲ, ταῖς ἐκ-
 κλησιαῖς ἀποστέταξιν, ἢ ὅπως, ἢ ὕλων προσ-
 δευθῆναι· μάστιγα γὰρ πολλῶν ἐπιμέλειαν
 ἐποιεῖτο, τὰς μὴν ὑπὸ χρέως κάμνονίας τῶν
 ἐκκλησιῶν οἰκῶν ἀναεῖν· τὰς δὲ, μεγαλο-
 πρεπῶς ἐν θεμελίῳ ἐγείρειν ὧν ἐστὶ καὶ ἡ
 ἀξιοθία καὶ κάλλι αἰοδιμῶ· ἐμίσθη
 ἐκκλησία· ἱεραίων δὲ ὀνομαζέτησαν μη-
 δὲ ἀδελονῶν ἑσθῶν τῶν ἑσθῶν αἰρέσεως·
 εἰ δὲ καὶ ἀλλήλων καθὰ ἱεραίοις θε-
 μίς, εἰς κεφαλῶν εἶναι τὸν κίνδυνον, καὶ
 ἀφαιρέσει τῶν ὄντων· ἐπεὶ γὰρ τῶν θρησκείαν
 πᾶσιθεν αὐξάνειν ἠέλοτο, καὶ τότε πρῶ-
 των ἐποίησαντο, ὥστε μὴ ἀδελῶς εἰς ἱε-
 ραίων ὑποσφραδαί τὰς μὴ τοιαύτας ἐκ-
 κλησίας· φυλάττειται δὲ τῆ ἐκκλη-
 σια καὶ τὰς ἐλπίδα χριστιανισμῶ ἐχούσας·
 μάστιγα γὰρ ἐκ τῆ ἑλληνικῆς πλήθους ἐπεδίδεν
 ἡ θρησκεία.

A incumbent: & religio indies augere-
 tur; & ardore animi ac virtute, admi-
 randisque operibus tam Sacerdotum,
 quam Ecclesiasticorum Philosopherum,
 Gentiles ad se alliceret, & à Græca su-
 perstitutione revocaret. Ad earum autem
 rerum incrementum, ipsi quoque Impe-
 ratores plurimum contulerunt, quippe
 qui non minore studio quam ipsorum
 pater, Ecclesias foverent. Clericos eo-
 rumque liberos ac famulos privilegii
 & immunitatibus honorarent: nec so-
 lum paternas leges confirmarent, ve-
 rum etiam proprias de integro ferrent,
 contra eos qui sacrificare aut simulacra
 colere, aut Gentilem superstitionem
 quoquo modo exercere præsumerent.
 Tempora etiam ubicunque posita, sive in
 urbibus, sive in agris, occludi iusserunt.
 Quædam vero illorum, attribuerunt Ec-
 clesiis, quæ vel loci spatio, vel materiâ ad
 ædificandum opus habebant. Omni
 enim cura ac studio in id incumbabant,
 ut Ecclesiis vetustate temporis collapsas
 reficerent, aut novas à fundamentis ma-
 gnifice extruerent. Quarum ex nume-
 ro fuit Emisenorum Ecclesia, spectatu
 dignissima, & ob pulchritudinem ubiq;
 celebrata. Præterea lege sanxerunt, ne
 Judæus servum ex alia emeret secta.
 Quod si fecus fecisset, servum sisco ad-
 dici mandarunt. Si vero emptum Ju-
 dæorum more circumcidisset, capitis
 supplicio & bonorum proscriptioe
 mulctandum. Nam cum Christianam
 religionem omnibus modis augere vel-
 lent, huic rei etiam prospexerunt, ne qui
 ex Judæis orti non erant, ad Judaicam
 religionem impune traducerentur: sed
 ut servarentur Ecclesiæ, quoscumq; spes
 erat ad Christianam religionem ventu-
 ros esse. Nam ex Gentilium numero
 potissimum Christiana religio cresce-
 bat.

Κεφ. ιη'

CAPUT XVIII.

Πρὸς τὴν ἐκκλῆσιαν τῶν παίδων κωνσταντίνου· ἐπεὶ τῶν ἡμοσιῶν
 καὶ ἡμοσιῶν διαφορά· καὶ ὅτι ἐν παρρησίᾳ τῆς ἐκκλῆσι-
 ας πᾶσι πῶς ὁ κωνσταντίνος.

De fide liberorum Constantini, deque Ho-
 monsi & Homæusii distinctione: & unde
 nam factum sit, ut Constantinus a recta
 fide desisteret.

Οὕτω, ἀλλὰ καὶ περὶ αὐτὸ τὸ δόγμα,
 ὅτι πρῶτα τῶν πατέρων ἐφύλαττον δό-
 ξων ἀμφοῶν γινώσκονται τὸν νικαῖαν πίστεως
 καὶ κωνσταντίνου μὴ ἔτι διαμένειν ἐτελεύτησε.

A Dhæc in Doctrina fidei, initio qui-
 dem patris sui sententiam seque-
 bantur, quippe ambo Nicæna fidei fa-
 vebant. Et Constantinus quidem usque ad
 exitum vitæ in ea sententia perseveravit.

Constantius verò, aliquandiu quidem A in eadem opinione stetit. Postea vero, cum calumniis appetitum esset consubstantialis vocabulum, à priore quidem sententia discessit: non idcirco tamen Filium Patri similem quoad substantiam confiteri penitus destitit. At vero Eusebius & alii quidam Orientalium partium Episcopi, qui tum doctrinæ, tum sanctitatis causâ per id tempus celeberrimi habebantur, distinctionem quandam, sicuti accepimus, tradiderunt inter consubstantiale, & simile quoad substantiam, quod illi Homœusium vocabant. Etenim consubstantiale quidem in corporibus proprie intelligi; in hominibus scilicet ac reliquis animalibus, & in arboribus ac plantis, quæ participant ac generantur ex simili. Homœusium vero in rebus incorporeis locum habere, puta in Deo & Angelis, quorum utrumque per se seorsum juxta propriam substantiam intelligitur. Ab iis igitur Imperator Constantius in errorem inductus est. Et mente quidem ipsa, ut mea fert opinio, idem quod parens & frater ipsius sentiebat. Sed vocem commutans, pro Homœusio dixit Homœusium. Sic enim placuerat istis doctoribus, ita omnino dicendum esse affirmantibus, si exactius loqui velimus: nam nisi ita dixeris, periculum esse, ne corpus esse sentias id quod est incorporeum. Quod quidem stultum esse plerique existimant. Ajunt enim ad res intelligibiles exponendas, accipienda esse vocabula ex rebus quæ subsistentem cadunt: nihilque esse periculi in dictione, nisi in sensu erratum sit.

κωνσταντίνου ὁ, μέγιστον τῶν ὁμοίων ἔχει· μέγα ταῦτα δὲ διαβληθείσης τῆς ὁμοσιότητος λέξεως, τῆς παλαιᾶς παρασκευῆς γνώμης· ἔμω πάλιν ὡς ἀπέχθη κατ' ἐπίστασιν ὁμοίων εἶναι τὸν υἱὸν τῶν ὁμοίων γένει τῶ πατρὶ· οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν θεὸν καὶ ἀλλοιτίνες τῶν ὁμοίων τῶν ἐπιτοῦ γὰ καὶ βίῳ θαυμαζομένων ἐπιστολῶν διαφερόντων, ὡς ἐγινάμην, εἰσηγήσαντο τὸ ὁμοσιόν λέγειν καὶ κατ' ἐπίστασιν ὁμοίων, ὁμοσιόν ἀνόμαζον· τὸ μὲν γὰρ ὁμοσιόν ἐπὶ ζώων καὶ τῶν ἀλλῶν ζῴων, καὶ ἀνθρώπων φυτῶν, οἷς ἔξ ὁμοίων ἢ μετέσσια καὶ ἢ νεσίς ἐστὶ· τὸ δὲ ὁμοσιόν, ἐπὶ ἀσωμάτων οἷον ἐπὶ θεῶν καὶ ἀγγέλων, ἐκαστέρων ἑαυτὸν νοεῖν κατ' ἰδίαν ἐπίστασιν· ὡς τῶν τοιούτων καὶ κωνσταντίνου ὁ βασιλεὺς μετέπειθ' ἡ καὶ τῶν μὲν διανοίαν, ὡς ἐπὶ ζῴων, ὁμοία τῶ πατρὶ καὶ τῶ ἀδελφῷ ἐστὶν· νεὶ ῥητὸν δὲ ῥητῶ ἀμείβας, ἀπὸ ὁμοσιῶν ὁμοσιόν ἐλέγε· τέτο γὰρ ἔδοξε τῶν τέτων εἰσηγήσει, ἀκρίβειαν ὡς ἀνοσιόν ζῶν ἰσχυρομένους, ὡς ἐπίστασιν μὴ τέτο λέγειν· κωνσταντίνου σῶμα τὸ ἀσώματον νοεῖν· ἀνοσιόν εἶναι πολλοῖς ἔδοξε· ἐν γὰρ τῶν θαυμάζοντων ἐφασκον· χρῆσθαι κατὰ τῶν ὁμοίων τὰ ὀνόματα μεταλαμβάνειν· λέξεως τε τῶν δυνῶν μὴ εἶναι, ἢν μὴ κατὰ ἰσχυροσύνην ἀμαρτία γῆρας.

CAPUT XIX.

Κεφ. ιθ'.

Iterum de consubstantiali: deque Arimæensi Concilio, quomodo & unde, & quam ob causam fuerit congregatum.

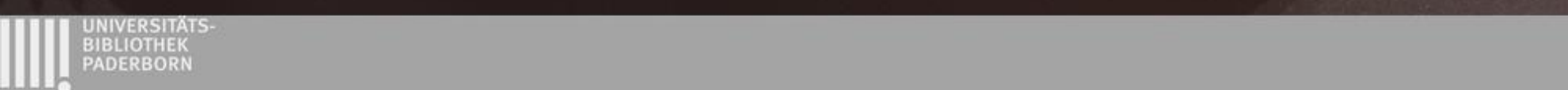
Ἐπιπέει τὸ ὁμοσιόν, καὶ περὶ τῆς οὐδεμιᾶς ἐπιπέει καὶ ὅθεν καὶ διὰ οὐσίαν.

Nec sane mirum est, Imperatori istud contigisse, cum permulti etiam Episcopi qui fidei Nicani Concilii assentiebantur, idem vocabulum citra contentionem admitterent. Alii vero utraque dictione ad unam eademque rem significandâ promiscue utebantur. Quamobrem à veritate longe aberrare

Οὐ θαυμάζον ὁ, εἰ ὁ βασιλεὺς τὸ τέτο πέπονθεν· ἐπεὶ καὶ τῶν ὁμοίων πολλοὶ ἀφιλονείκως τὸ ὄνομα τέτο πατρὶ ἐντὸς, τῆς διανοίας συνάδοσιν τῶν ὁμοίων συνελκυσθῶσιν· οἱ δὲ ἐκαστέρων λέξεως μὴ δὲν διαφερόμενοι, ἐχρῶντο ἐπὶ τῆς ἀνοσιότητος σημασίας· ὡς μοι δοκεῖ παλαιῶν πατέρων.

ὡς ἐν πολλῶν τῶν ὑπὸ σε ἐκκλησιῶν μίαν
 ἔχον τὰς κοινωνίας τοὺς ἀδελφεομένους ὑπολα-
 βῶν ἡ ἀθανάσιος, καὶ μάλα, βασιλεῦ, εἶπε
 δίκαιον καὶ ἀναγκαῖον, τοῖς τοῖς ἀδελφοῖς ἀγάμασι
 πείθεσθαι καὶ ὁκνῆσαι ἐπὶ τῷ ἀνά τωδε
 τῷ ἀντιόχεια πόλει, εἰσὶν οἱ τὴν κοινωνίαν τῶν
 ἑτεροδόξων ἡμῶν ἀποφύγοιτες, παραπλη-
 σίαν αὐτῶν χάριν, ὡς ἐὰν αὐτὸς μίαν ἔχον ἐκ-
 κλησίαν, καὶ ἀδελφῶς ἐν ταύτῃ συνέναι δίκαια
 δὲ λέγειν ἀθανάσιον τῷ βασιλεῦς δοκιμά-
 σαιτος, ἀμεινον ἐφάνη τοῖς διπλοῦς ἑτέρας
 ἀρεσέως ψυχῆς ἀγάφῃ, λογιζομένοις ὡς ἔ-
 παύω τῆς οἰκείας δόξης ἐπίδοσιν ἐξ ἡ πα-
 ρα ἀλεξανδρουσι δι' αὐτὸν ἀθανάσιον ἰκα-
 νῶν ὁμοφρονεῖν ἀσφαλῶς ἔχον, καὶ
 τὰς ἐναντίας ἐπαγάδες τῶν δὲ ἀντιοχεῶν
 ἐπὶ τοῦ ἡρώδου, πρῶτον μὲν συγκεδηθῆσθε
 τὰς διὰ τὴν ἐπιπνεύσας πολλὰς οἰκίας ἐπέλα
 δὲ, ὡς οἰκὸς, νεώτερον αὐτὸς πειραθῆσθε
 πραγμάτων, ἔξον ἀκινδύνως ἔχον ἔχουσι
 ἐπὶ καὶ κρατῆριον αὐτῶν τῆς ἐκκλησιῶν,
 ἐπανελθὼς οἷς ἐδόξαζον ὁ πᾶς κληρὸς καὶ οἱ
 λαοὶ ἐπειθόντο· ἀλλὰ καὶ χροῖας ὡς ἐπὶ ἐν
 τῷ ὑμῶν τὸν θεὸν συνιστάμενοι, πρὸς τῶν τε-
 λῶν τῶν ὡδῶν τῶν οἰκείαν ἀρεσέωσιν ἐπεδύ-
 κων· καὶ οἱ μὲν, πατέρα καὶ υἱὸν ὡς ὁμοτίμον
 ἐδόξαζον· οἱ δὲ, πατέρα ἐν ὑφ' ἡμῶν παρὲν θεῶν
 τῆς προθέσεως, δὲ βίβλιν τὸν υἱὸν ἀποφα-
 νῶν· ἀμείλιτοι τῶν ὡδῶν γεγεννημένων,
 ἀπρῶτον δὲ, τιποιήσθε λέοντιος, ὡς καὶ ἔτι δὲ τὸν
 ἡμεῖς ἐν τῆς ἐναντίας ἀρεσέως τὸν ἀντιο-
 χεῖν διέπει θεῶν, κωλύει μὲν ὁκνῆσαι ἐπεχί-
 ρητας καὶ ἡμῶν τῶν δόξων τῆς ἐν νικαίᾳ συνό-
 δου τῶν ὑμῶν ἐδεδείκνυ, μὴ σασιὰ
 σιπληθῶς· λέγεται δὲ τῆς κεφαλῆς ἐφα-
 λμαῖος, ὑπὸ πολιᾶς λευκῆς ἔσσης, εἶπεν ὡς
 ταῦν τῆς χιόνος λυθείσης, πολλὸς ἐσσι πη-
 λῆς· ὑποδηλῶν ὡς ἀπὸ τελευτήσας, εἰς
 ἄσπιν τῶν λαῶν καὶ ἀληθῆς ἦεν τοῖς ὑμῶν δια-
 φωνία, μὴ ἀνεχομένων τῶν μετ' αὐτὸν ὁμοίως
 συμπεριφερόντων τῶν πληθῶν.

A ut ex multis Ecclesiis quæ tibi subiectæ
 sunt, unam habeant ii qui communicare
 tibi detrectant. Tum Athanasius: Equū
 omnino, immo necessarium est, inquit,
 ὁ Imperator, præceptis tuis obtempera-
 re: neque ego contradicam. Verum
 quoniam in hac quoq; Antiochenorum
 urbe multi sunt, qui hæreticorum com-
 munionem refugiunt, simile quoq; be-
 neficium abs te peto; ut scilicet isti unam
 sibi habeant Ecclesiam, in quam libe-
 re possint convenire. Cumque Impera-
 tor iusta esse censuisset quæ ab Athana-
 sio dicerentur, satius visum est Arianis
 quietè agere. Intelligebant enim, sectam
 suam apud Alexandrinos nullum un-
 quam progressum esse facturam, pro-
 pter unum Athanasium: quippe qui tan-
 tis viribus polleret, ut & fidei suæ homi-
 nes firme retinere, & adversarios ad se
 pellicere facile posset. Apud Antioche-
 nos vero sifistud fieret, primum quidem
 Eustathii fautores, qui multi erant, in
 unum coituros. Deinde ipsos, ut verifi-
 mile est, turbas acres novas experturos
 esse, cum absque periculo habere sibi li-
 ceat eos quos nunc habent: quando qui-
 dem ipsis etiam Ecclesias obtinentibus,
 non tamen univèrsum Clerus ac populus
 opinionem ipsorum penitus sectaretur:
 Sed per choros, ut apud illos moris est,
 distributi inter psallendum, sub finem
 hymnorum singuli sententiam suam de-
 clararent. Nam alii Patrem & Filium,
 tanquam honore æqualem glorifica-
 bant: alii vero Patrem in Filio: hac præ-
 positione adjuncta denotantes, Filium Pa-
 tri inferiorem esse. Quæ cum ita fierent,
 Leontius Arianæ factionis Episcopus qui
 tum temporis Antiochenam sedem gu-
 bernabat, incertus animi quid ageret,
 eos quidem qui juxta doctrinam fidei à
 Nicæno Concilio traditam Deum hym-
 nis glorificabant, prohibere haudqua-
 quam aggressus est. Verebatur enim ne
 plebs seditionem commoveret. Ma-
 num tamen capiti jam canescenti ad-
 movens, dixisse fertur: Hæc nive liquefa-
 ctâ multum erit luti. Significans his ver-
 bis, futurum ut hæc hymnorum discre-
 pantia, post mortem ipsius in gravissi-
 mam plebis seditionem desineret; iis
 qui in locum ipsius successuri essent,
 perinde morigerari atque obsecundare
 plebi detrectantibus.

CAPUT XXI.

Κεφ. κα'.

Quid Constantius Ægyptiis scripserit pro Athanasio: & de Synodo Hierosolymitano.

Θιακονσ' αντιθ' υπ'ιορ' αθανασιου τοις κατ' αγγυπτου γρηγορι και περ' της εν ιεροσολυμοις συνόδου.

Porro Imperator Athanasium in Ægyptum dimisit: & de illo literas scripsit, tum ad Episcopos & Presbyteros per singulas civitates illic constitutos, tum ad plebem Ecclesie Alexandrinæ, quibus vitæ illius morumque integritatem commendabat, eosque hortabatur, ut sub ejusmodi Antistite Deum precibus ac supplicationibus colerent. Quod si qui malevoli ac feditiosi deprehenderentur, eos ex legibus adversus tales homines constitutis penas daturus minatus est. Jussit præterea, ut quæcumque ab ipso prius scripta essent tam contra Athanasium, quam contra illos qui cum eo communicabant, ex actis publicis delerentur: utque clerici illius pristina, sicut antea conlueverant, immunitate fruerentur. Quæ de re scripsit ad rectores provinciarum per Ægyptum ac Libyam. Athanasius igitur cum in Ægyptum venisset, quotquot Arii opinionem tueri cognoverat, à sacerdotio removit. His vero quos ipse exploraverat, Ecclesiarum administrationem & Concilii Nicæni fidem commendabat, admonens eos ut omni studio eam retinerent. Idem quoque eo tempore fecisse dicitur, cum per alias provincias transfret, sicubi forte contigerat Ecclesias ab Arianis sacerdotibus obtineri. Certè & hoc erimen ei objecerunt adversarii, quòd in urbibus nullatenus ad ipsum pertinentibus ordinationes fecisset. Verum cum invitis adversariis reditum impetrasset, & ob familiaritatem Constantis Augusti nequaquam contemnendus videretur, majore quam antea in honore apud omnes erat. Quin & complures Episcopi, inimicitias quas cum eo exercuerant, depofuerunt, & communionem cum illo inierunt. Inter quos fuere Palæstini, qui eum transeuntem benigne exceperunt; collectaque Hierosolymis Synodo, Maximus & reliqui de illo ad hunc modum scripserunt.

Ο Δε βασιλευς αποπέμψατ' αθανασιον εις αγγυπτον' εγραψεν' οτι αυτου και των πολων επισκοποις και πρεσβυτεροις, και πω λαω της αλεξανδρειων εκκλησιας, ορθοπιστευτε βριε μαριεων αυτου και τροπων δεξιασ' αδακελθουσιν' ομοιοειν, και υπο παρ' εως ατη αυτου διχαϊς η ικεσιας το θειον θεου πδουεν' ει δε πνεσ εθελοκακηλιες στασιωσ' αναφανειν, πμωλειαν διδοιαι η' τους αυτου τετων κημυρας νομους' αερασιταξε δε η' η' πρεσ'τερον παρ' αυτου γεγραψατ' αθανασιον η' των αυτου κοινωνων, δυο των δημοσιων υπομνηματων απαλιφωσαι' η' ως το περι ατελ'σαν εχρηλ'ετηρηματων της αυτου κημικης' η' αυτου τετων προς της ανατω αγγυπτον και λιβυων αερασι εγραψεν' παραγγρομεν' ο αθανασιο' εις αγγυπτον εμνη' εγνωτα αρειου φρονητας, και βουλομεν' οτι αυτος εδοκιμασε, της εκκλησιας επιτροπην ε' τω πισνω της εν νικαια συνόδου' ε' σπουδη ταυτης εχεσθαι εν ελεγελο λεγεται η' η' ε' δια των αλλων εν των τω οδοιπορειαν ποιουμεν' ομοια παρα' ε'σαι, ει συνειπας των εκκλησιας υπο των αρειου και εχεσθαι αμειλειοι η' τετο εγκλημα αυτου επιησιν, ως εν πολεσι μηδ' εν αυτω προσωπικεσαι, χριστην ενετολμωσεν' οια η' ε' ακοντων των εν αυτω και ως εθωκως τω επ' ανοδον, ε' δια των φωνων κωνσταντι' της βασιλειως ε' δοκων δικαιοφρονη' ε' ναι, μαλλον η' πρεσ'τεροι εν αυτω πολλοι δε ε' των επισκοπων, της αυτου αυτον απεχεθειας μελεθ'ενθ', ε' κοινωσας μετεδωσαν, ως παλαισιν οι παρισθηα γ' αυτου ε' δε δι' αυτων, διμηνως προσεδ' ε' ξανθωσυνωδον εν ιεροσολυμοις επιβλεσασιν η' μεξιμος τε και ετεροι, ε' γραψαν αυτου ταυδε.

Κεφ. κς.

CAPUT XXII.

Ἐπιστολὴ τῆς ἐκ Ἱεροσολύμοις συνόδου ὑπὲρ Ἀθανασίου.

Epistola Synodi Hierosolymitana pro Athanasio.

Ἡ ἁγία συνὸς ἡ ἐκ Ἱεροσολύμοις συνα-
χθεῖσα, τοῖς ἐκ αἰγύπτου ἔκ Λιβύης, καὶ τοῖς
ἐκ ἀλεξανδρείας πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις
καὶ λαῷ ἀγαπήτοις καὶ ποθητοῖς ἀδελ-
φοῖς, ἐν κυρίῳ χαίρειν.

Sancta Synodus Hierosolymis congregata,
Collegis per Ægyptum & Libyam con-
stitutis; Presbyteris item ac Diaconis,
& populo urbis Alexandrina, charissi-
mis ac desideratissimis fratribus, in Do-
mino salutem.

Κατ' ἀξίαν τῶν ὅλων θεῶ διχαρισεῖν ἑσθ
ἀρετῆν ἀγαπήτοι, ἐφ' οἷς θαυμασίοις ἐποίη-
σε πάντοτε, ἐποίησε ἡ κ' ἡν μ' ἡ ὑμῶν ἐκ-
κλησίας, τὸν ποιμένα ὑμῶν καὶ κύριον καὶ συλ-
λάττηρον ἡμῶν Ἀθανάσιον ἀποδόν ὑμῶν τῆς
ἡδονῆς ποιεῖ ταῦτα ὁφθαλμοῖς ἰδεῖν, ἀνὴν
ὑμῶν ἐργὸ ἀπολαμβάνει ἄλλ' ἀληθῶς αἰ-
διχα ὑμῶν εἰσπνεῖσθαι ὡς τῶν ὅλων
θεῶ, τῶ κηδόμενῳ ἔκκλησίας αὐτῆς, ἔπι-
δοῦν ὑμῶν ἡ δάκρυα καὶ τὰς ὀδύρμας, ἔ δια-
πρτοτῶν δέησεων ὑμῶν ἐπακύνει. ἢτε γρ
ὡς τῶν ἁγίων ἐρριμμένα καὶ ἐσκυλμένα, μὴ
ἐργὸ ποιμένα καὶ διατῶν ἐπισκέψασθε ὑμῶν
ὁ ἀληθινὸς ποιμὴν ἑρανόθεν, ὁ τῶν ἰδίων προ-
βῆτων κηδόμενος, ἀποδόν ὑμῶν ὁ ἐποθεῖτε
ὁ καὶ ἡμῶν πάντα ὑπὲρ ἔκκλησιασι-
κῆς εἰρήνης πρᾶξιονες, καὶ τῆ ὑμῶν συμ-
πνεῖσθαι ἀγάπῃ, πρὸς ἀδελφούς αὐτῶν ἡσπασά-
μεθα καὶ κοινῶν ἡσπασθαι δι' αὐτῶν ταῦτα
τῶν πρὸς ἡμῶν διαπεμπόμεθα, καὶ τῶν διχα-
ριστικῶν ὑμῶν διχάς, ἢ εἰδῆτε τῶν συνδεδεμῶ
τῶν ἀγάπῃ πρὸς αὐτῶν καὶ ἡμῶν ἡν ὡς ὁφεί-
δεν καὶ ὑπὲρ ἔκκλησίας τῶν θεοφιλεσάτων
βασιλέων διχάς, οἱ τῶν καὶ αὐτοὶ γινόντες τὸν
πῶν ὑμῶν καὶ τῶν αὐτῶν καθαρῶν, ἀποκα-
τασταῖν αὐτῶν μὴ πάσης πμῆς καὶ ἡξίω-
σαι ὑπὲρ αὐτῶν δεξάμενοι αὐτῶν χερσὶ, καὶ τῶν
καθαρῶν ὑπὲρ αὐτῶν διχάριστικῶν διχάς
ἀπαπεμφθαι τῶ ταῦτα ὑμῶν χαρισάμενα
τῶν σπασάσε, ὑπὲρ τῶν δια πάντοτε ὑμῶν
χαίρειν συν θεῶ, ἔ δόξα ἔν τὸν κύριον ἐν χει-
ρῶν τῶν κυρίῳ ἡμῶν, δι' ἔ τῶ πατρὶ ἡ
δόξα εἰς τὰς αἰῶνας τῶν αἰῶνων, ἀμήν.

Deo optimo maximo dignas gratias
agere nequaquam sufficimus, pro admi-
randis operibus, quæ semper antea, &
nunc potissimum Ecclesiæ vestræ causâ
gessit, Pastorem vestrum, & dominum
ac collegam nostrum Athanasium vobis
restituendo. Quis enim unquam spe-
ravit, ea se oculis visurum esse, quæ nunc
re ipsa consecuti estis. Sed profecto pre-
ces vestræ exauditæ sunt à Deo optimo
maximo, qui Ecclesiæ suæ curam gerit,
& qui vestras lachrymas vestrosque ge-
mitus inspexit, atque idcirco postulatio-
nibus vestris annuit. Eratis enim tan-
quam oves disjectæ atque vexatæ, non
habentes pastorem. Propterea vos è
Cælo respexit verus pastor, qui curam
gerit ovium suarum: vobisque restituit
eum quem desiderabatis. Ecce enim
nos qui Ecclesiasticæ pacis causâ omnia
facimus, & qui cum dilectione vestra
conspiramus, priores illum complexi
sumus: & inita cum eo communione,
has ad vos salutationes & gratulationes
nostras per illum misimus, ut intelliga-
tis, nos charitatis vinculo ei conjunctos
esse. Equum porro est, ut etiam pro
pietate Deo charissimorum Imperato-
rum vota faciatis, qui vestro desiderio
ejusque viri innocentia perspectâ, eum
vobis honorificentissime restituere di-
gnati sunt. Cum igitur expansis mani-
bus eum exceperitis, gratulatorias pro
illo preces, uti par est, Deo qui ista vobis
tribuit, offerte studete, ut semper in
Deo gaudeatis, & glorificetis dominum
in Christo Jesu domino nostro, per
quem Patri sit gloria in sæcula sæculo-
rum, Amen.

CAPUT XXIII.

Valentis & Ursacii Arianorum confessio, oblata Episcopo Romano, quod falsa retulissent contra Athanasium.

ET hæc quidem ita scripsit Concilium Episcoporum Palaestina. Postea vero optatissimum quiddam contigit Athanasio, quo peripicue convictum est, injuste illum condemnatum fuisse ab Episcopis qui in Concilio Tyri convenierant. Etenim Valens & Ursacius, qui unà cum Theognio & reliquis, sicut superius dictum est, missi fuerant in Ma-reotem inquisituri, num Athanasius sacrum calicem confregisset, sicut ab Ischyrione accusabatur; pœnitentia ducti, hæc ad Julium Romanæ urbis Episcopum scribere.

Domino beatissimo Papa Julio, Valens & Ursacius salutem.

Quoniam constat nos antehac multa gravia de nomine Athanasii Episcopi literis nostris insinuasse, atque literis Sanctitatis tuæ conventos, ejus rei de qua significavimus, non præstitisse rationem, profitemur apud Sanctitatem tuam, cunctis præsentibus Presbyteris fratribus nostris, omnia quæ antehac ad aures nostras pervenerunt de nomine prædicti Athanasii, falsa à nobis esse insinuata, atque omnibus viribus carere: atque ideo nos libentissime amplecti communionem prædicti Athanasii, maxime cum Sanctitas tua, pro infita sibi benevolentia, errori nostro veniam fuerit dare dignata. Profitemur etiam, quod si aliquando nos Orientales voluerint, vel idè Athanasius, malo animo ad causam vocare, citra conscientiam tuam non ad futuros. Hæreticum vero Arium, & satellites ejus, qui dicunt; Erat tempus quando non erat Filius, & qui negant Christum Deum & Dei Filium ante sæcula fuisse, sicut per priorem libellum nostrum quem apud Mediolanum porteximus, & nunc, & semper anathematizasse, hac manu nostra qua scripsimus, profite-mur. Et iterum dicimus hæresin Arianam, ut superius diximus, & ejus auctores in perpetuum damnasse. Et manu Ursacii; Ego Ursacius Episcopus huic professioni nostræ subscripsi. Similiter &

Ὁμολογία ἁλῶτος ἐκέρσκει τῶν τὰ ἀρεῖν φρονησάντων τὸν ῥωμαῖόν, ὡς ψευδῆ κατήτοιον ἀθανασίου.

Καὶ τὰ μὲν ὡς ἐγράψεν ἡ ἐκ παλαιῶν συνόδου μέγιστον ἐπιπέτοις ἀθανασίου συνεκίχησε, ἀειφανῶς ἐλέγχοι, ἀδικίας αὐτοῦ κατὰ δικασαίῃς ἐν τῷ συνελθῆναι τὸς ἀλλοθῆς γὰρ ἐκέρσκειος, οἱ σὺν τοῖς ἀμφὶ θεογονίῳς πρῶτον εἰρήνηαίς τὸν μαρεωτῆν παρενοῦτο ἐρδυνήσαι κτ' ἰνὶ χυρῆιως γραφῆται τῆριον ἰερόν συνέτριψε, μετὰ μετῆς τῆς ἐπιγραφῆς ἰσθλιῶ τῶ ῥωμαίων ἐπιστοπῆ.

Τῶ κλειῶ μακαριῶ τῶ παπῆ ἰσθλιῶ ἐστάνθ κτ' ἐάλης.

Ἐπεδὴ σὺν ἡμῶν πρὸ ἴτε πολλὰ τὸ θανάτῳ ἀθανασίῳ ἐπισκόπῳ διαζυμμάτων ὑμῶν ὑποβελκῆναι, γεμῆματι σῆς χρισότητος μεθ' οὐδ' ἐθέλεις, τὸ πρῶτον χάριν ἀεὶ ἐδὴ λῶσα μιν, ὅτι ἡδὴ ἡμεῖς λόσον ἀποδέναι ὁμολογοῦμεν ἀπὸ τῆς χρισότητι, παρῆντων ἀδελφῶν ἡμῶν καὶ τῶν πρεσβυτέρων, ὅτι πάντα τὰ πρὸ ἴτε τῶν ἐκείνους ἀδικίας ὑμῶν ἀεὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἐρημῆς ἀθανασίῳ, ψευδῆ ἢ πλασά ἐπισητεδυνάμει ἀλλοτρία αὐτοῦ τυγχάνει τε τῆτο, ἡδὲ ὡς ἀνιποῖ μέθ' αὐτῶν κοινῶς προσημῆναι ἀθανασίῳ, ἡ μάλα ὅτι ἐστὲν ἐξ ἑσῆς κτ' τὴν ἐμφύλον αὐτοῦ κατὰ τὴν τῆ πλατῆ ἡμῶν συγνῶμην κατὰ τὸ δέναι ὁμολογοῦμεν κτ' ὅτι ἐὰν ποτε ἡμεῖς οἱ ἀναλοῖκοι θελήσωσιν, ἢ καὶ αὐτοῖς ἀθανασίῳ κακοῦ ῥέπως ἀεὶ τῆς εἰς κερῶν καὶ σαμῆ ἀπὲς χεῖρας ἀπὸ γινώμην τῆς ἀμῆσεως τὸν ἰαίρετικόν ἀερόν, καὶ τῆς ὑπεραστιζοῖας αὐτῶν, τῆς λεγοῖας ἡ πόρῆ ὅτε ἐστὶ ὄψος, καὶ ὅτι κτ' μὴ ὄντος χριστοῦ ἐστὶν, καὶ τὸ ἀνεμῆναι τὸν χριστὸν θεὸν εἶναι, καὶ τὸν αἰώνων, κατὰ ἡ ἐν τῶ ἀπὸ ἑσῆς ἐσθλιῶν ἐν τῆ μεθ' ἰσθλιῶν ἐπὶ ἐδ' ἀκαμῶν ἡν καὶ αἰετὰ ἀεμῆζομεν ταῦτα ὅτι τῶ αὐτῶν γραφῆτες, ὁμολογοῦμεν καὶ τὸ ἀρτανκῆν αἰεσῶν, κατὰ ἀπὸ τῶν αὐτῶν τῆς ταῦτης ἀνθέλιας κατεκεῖνα μῆρ ἐστὶ αἰῶνα. Ἐγὼ ἐστάνθ τῆ ὁμολογῆσαι ταῦτη παρῶν ἐπιγραφῆ ὡσαύτως ἐστὶ

ἐλάλης· Καὶ ἂ μὲν πρὸς Ἰούλιον ὠμολόγησαν, ταῦτά ἐσιν· ἂ δὲ καὶ πρὸς Ἀθανάσιον ἔγραψαν, ἀναγκαιῶς ὁμολογήσομαι ἔχθ' ὡς εἶ.

A Valens. Et ista quidem apud Julium sunt professi. Quæ vero ad ipsum Athanasium scripserunt, necessario hic apponenda sunt. Sic autem habent.

Κεφ. κδ'.

CAP. XXIV.

Ἐπιστολὴ εἰρηνικὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν μέγαν Ἀθανάσιον· ἔτι δὲ ἐπιδοτωσὶ τοὺς ἐπίσκοποι τῆς ἰδίας θρόνους ἀπέλαβον· καὶ ἔτι πάλιν μακεδονίῳ ἐκκελεύει τὸ παῦλ· τῶ θρόνῳ ἀντικαθίστηναι.

Epistola pacifica eorundem Episcoporum ad Magnum Athanasium. Item quomodo etiam reliquis Orientis Episcopi sedes suas receperint: & quod rursus eiecit Macedonio, Paulus in ejus locum substitutus est.

Κυρία ἀδελφῶ Ἀθανασίῳ ἐπισκόπῳ, ἔρσά-
μι· καὶ ἐλάλης ἐπίσκοποι.

B Domino fratri Athanasio Episcopo Vrsacius & Valens Episcopi.

Ἀφορμῶν διεθνήσκει διὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ συμ-
πρεσβυτέρων ἡμῶν μισαίς ἐρχομέναις πρὸς
την σὴν ἀγάπην, ἀδελφὲ ἀγαπήτῃ, διὰ τῶν
τέττες πάντων πρὸς σαγορδομῶν δὲ τῆς ἀκουλίας
καὶ διχόμοθ' ἡμεῶν ἰδιαινοῦσιν ἡμεῶν ἡμεῶν
ἡμέτερα ἀναγνώσασθαι· ὡς γὰρ ἡμῖν παρρησίᾳ,
ἐν ἧς σὺ ἐν τῷ γράφῃ ἀποδοῦς ἡμῖν τὴν ἀμοι-
βῶν γίνωσκε γὰρ ἡμῶν εἰρηνικὴν ἔχθ' ἡμῶν
κοινωνίαν ἐκκλησιαστικὴν καὶ τῶν γινώσκοντα.
ἡ δὲ τῶν τῶν γραμμάτων προσηγορία·
ἀθανάσιος μὲν ἐν ἔτος ἐκ τῆς πρὸς δύσιν ἀρ-
χομένης ἐπανήλθεν εἰς αἴγυπτον καὶ παῦλ·
καὶ μακελλ· ἀσκληπᾶς τε καὶ λυκί·
τῶς ἰδίως ἀπέλαβον θρόνους· καὶ γὰρ δὴ τῶ
τῶν γραμμάτων βασιλεῶς ἐπέτρεπε τῶ
ἐπισκόπῳ· καὶ ἐν μὲν τῇ κωνσταντινουπόλει παῦλ
ἐπισκόπῳ· ἐπεχώρησε μακεδόνι· καὶ καθ'
ἐπιπέδῳ ἐκκλησίας ἐν· ἐν ἀγκύρα δὲ μέγιστος συν-
εβήθη θρόνῳ, ἀφαιρεμένῳ βασιλεῶς τῶ ἐν·
τῶ ἐκκλησίας, ἡνίκα μακελλ· εἰσήει·
τῶς ἡμῶν ἐ χαλεπὴ ἢ εἰσοδῶν ἐγγύθι.

Dedit se occasio fratris & compresbyteri nostri Moysetis, venientis ad tuam dilectionem, frater charissime, per quem tibi salutem largissimam dicimus ex Aquilejensium civitate, & optamus ut incolumis literas nostras recenseas. Dederis enim fiduciam, si tu quoque in rescribendo vicem nobis rependas. Sane habere nos pacem tecum & communionem Ecclesiasticam, Chis literis scito. Divina pietas te custodiat, Frater. Athanasius igitur ex Occidentis partibus in Aegyptum reversus est. Paulus quoque & Marcellus, Asclepas ac Lucius, sedes suas recuperarunt. Etenim Imperatoris literæ, redeundi facultatem istis etiam concesserant. Et Constantinopoli quidem, ingresse Paulo, Macedonius se subduxit, & privatim conventus egit. An-cyræ vero gravissimus tumultus exstitit, cum introeunte Marcello Basilius Ecclesiâ spoliaretur. Reliquis nequaquam difficilis contigit restitutio.

